Zesde Jaargang, Nummer 6 Verschijnt vierwekeliks 9 Junie 1934

# LABORISTA ESPERANTISTO

ARBEIDER ESPERANTIST

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

Redaksie: Middenweg 226, Amsterdam-O. Sekretariaat en Administratie van de Fed. van Arbeiders-Esperantisten: Postbus W 6, Amsterdam-W. Postgiro Amsterdam No. 144698. Gem. Giro A'dam F 930 In België: Tweemontstr. 124, Deurne-Antwerpen

Abonnementsprijs f 0,75 per jaar. Voor leden gratis. Losse nummers f 0,05. Oplaag 4100 eksemplaren.

## Na de kursus.

Wederom doen enige honderden vrouwen en mannen hun intrede in onze rijen, waarin wij ze van harte welkom heten.

Aangetrokken door ons idealisme tot het volbrengen van een grote en grootse taak in de arbeidersbeweging, zullen zij nu metterdaad aan de bereiking daarvan medewerken en de internationale kameraadschap in de praktijk beleven. De kameraadschap die geen grenzen en.... geen talen kent. Eén taal zal hen binden, zonder onderscheid van nationaliteit, tot één grote gemeenschap, met gelijke doelstelling, de verheffing van de arbeidersklasse, opdat zij in staat zij de wereld te regeren naar haar inzichten.

In deze tijd van nationalistiese verdwazing en eigenwaan klemt het eens te meer, in de kiem de neiging daartoe te smoren, door de wereld en haar bevolking te zien als één geheel, waarin de overigens maar weinig natuurlike grenzen steeds kunstmatiger opgetrokken staketsels blijken te zijn.

Vermogen wij deze niet op te heffen, de hiermede nauw verbonden taalmuren hebben wij altans wél in onze macht te slopen.

En daaraan kameraden werkt gij nu doelbewust mede.

Het is dit feit, dat u vooraan plaatst in de gelederen der arbeidersbeweging, in wier dienst wij ons stellen, en welker belangen wij op het oog hebben. Dat ge u deze plaats ook waardig betone.

Ieder zal als esperantist op eigen wijze bijdragen in de pioniersarbeid die de verbreiding van Esperanto nog is. Maar voor alles zal dit worden bepaald, niet door de simpatie alleen voor onze beweging, maar door de mate van kennis der esperanto-taal en de kennis door het gebruik van esperanto verkregen.

Gewapend met deze kennis en opgedane ervaring zult ge esperanto gaan beschouwen als een onmisbaar middel in de internationale betrekkingen der arbeidersklasse. En onversaagd zult ge dan mede ten strijde trekken tegen konservatisme, onverschilligheid en ongeloof in eigen rijen.

Zij die deze strijd opgaven, meenden te spoedig de overwinning te kunnen behalen. Teleurgesteld door die bijkans ondoordringbare muur van onwil in de arbeiders-organisaties, keerden zij halverwege terug tot die ongelovigen, door gebrek aan doorzettingsvermogen.

Toont gij echter dit te bezitten.

Bekwaamt u tot een goed esperantist en dat wordt gij allen, indien ge slechts volhoudt. Het kan u niet ontmoedigen, dat anderen de taal reeds min of meer machtig zijn, terwijl gij er nog maar weinig in tuis zijt.

Integendeel kan het slechts bemoedigend zijn te weten, dat bijna 100 prosent van al die „bekwame" esperantisten, waarvan we ze nu bij duizenden tellen, het esperanto in de laatste paar jaren leerden.

En van jaar tot jaar ziet en hoort men het esp. beter hanteren in korrespondentie en artiekelen, op kongressen en bijeenkomsten.

Het feit, dat ze het niet alleen leerden, maar ook gebruikten, doet hun de beweging trouw blijven niet alleen, maar met vurig enthousiasme zich werpen op de verbreiding van onze mooie internationale taal. En het pleit voor de bruikbaarheid van Esperanto boven andere talen, dat deze taal geleerd wordt door de arbeiders tot op gevorderde leeftijd, door vrouwen en mannen, hetgeen nooit of te nimmer mogelik heeft kunnen zijn met welke taal ook.

Het esperanto heeft zijn eigen waarde, niet gebonden aan grenzen en nationaliteiten en beperkende eenzijdigheid.

Het esperanto wordt gekenmerkt door hogere doeleinden en alzijdigheid. Dat zal leiden tot zijn uiteindelike invoering over de ganse wereld.

Wacht evenwel niet tot uw organisatiebesturen en andere instanties tot de erkenning komen, dat hun eerste daad op internationaal terrein behoort te zijn, het gebruiken van esperanto. Deze meest elementaire daad blijft achterwege. Eerst door de feiten gedwongen zal men daartoe overgaan, hoezeer we liever zagen, dat men ons voorging.

Welnu doe het dan zelf en doe het *nu*. Is het niet met hen dan zonder hen. Brengt gij het kontakt tot stand over alle grenzen heen, waartoe uw besturen niet bij machte blijken.

Wij bezitten de internationale pers, in die ene onze gemeenschappelike taal, die de arbeidersorganisaties moesten bezitten. Leest deze en werkt er aan mede en ge zult ervaren, dat geen orgaan hoe groot en machtig ook, zich meten kan met onze esperantopers, die medewerkers telt uit *alle* delen der wereld.

Bezoekt de arbeiders-esperantokongressen en ge zult ondervinden, dat geen internationale bijeenkomst van intellektuelen of hoe machtige beweging ook, de vergelijking kan doorstaan met de onze waarin de diskussies vlot verlopen tussen mensen van velerlei landen, enkel en alleen in esperanto.

Onderhoudt korrespondentie met buitenlandse makkers en ge zult overtuigd zijn van de macht van de taal, die de mogelikheid schiep in alle landen kontakt te vinden om uw kennis te verrijken door één taal, waartoe anderen niet in staat zijn zelfs met vele talen.

Dan zult ge met stomme verwondering u afvragen, hoe het nog mogelik is, dat de arbeidersbeweging een zo onschatbaar middel in haar internationale ontwikkeling en verstandhouding in onbegrijpelike kortzichtigheid heeft kunnen ongebruikt laten.

## Eksamens in verschillende delen van het land!



FEDERACIO DE LABORISTAJ ESPERANTISTOJ
EN LA REGIONO DE LA NEDERLANDA LINGVO
LEĜE APROBITA LA 10-an DE NOVEMBRO 1932-

★

DIPLOMO A
(LINGVA KAPABLO)

LA EKZAMENA KOMITATO DE SUPRENOMITA FEDERACIO
ATESTAS, KE ______
NASKIĜINTA LA ___an DE ______ 1___a
EN ______
PRUVIS SIAN KAPABLON PRI LA UZADO DE LA LINGVO
ESPERANTO
______ LA ___an DE ______ 19___a,

LA PREZIDANTO — LA SEKRETARIO
G. P. de Bruin

Ten einde ook voor hen, die niet in de nabijheid van Amsterdam wonen, zonder hoge kosten deelname aan een eksamen mogelik te maken, zullen — bij voldoende belangstelling — dit jaar nog eksamens gehouden worden in de volgende plaatsen:
voor Friesland, Groningen en Drente te *Groningen,* vermoedelik op 30 September;
voor Zuid-Holland en Zeeland te *Rotterdam,* vermoedelik op 28 Okt.
voor Overijssel, Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en Utrecht te *Arnhem,* vermoedelik op 2 Desember;
We verzoeken alle afdelingen hun leden, voor zover ze daarvoor voldoende bekwaam zullen zijn, tot deelname aan een dezer eksamens aan te sporen en nu reeds op te geven op hoeveel kandidaten we t.z.t. ongeveer kunnen rekenen.

Federatie Esp. Eksamen Komitee:
G. P. de Bruin, sekr.
G. J. van Heekstr. 140, Enschede.

## Belgiese schoolkinderen in ons land.

De vorige maand bezochten een 1200-tal leerlingen der hoogste klassen uit België ons land.
Aan de uitvoerige verslagen daarvan in „Het Volk" ontlenen wij:
De jeugd mag geen honger lijden! Ook geen geestelike honger, aldus de heer Frans Vandenborre, inspekteur bij het ministerie van openbaar onderwijs te Brussel. Als één van de middelen om de onkunde omtrent het buitenland te bestrijden, verdedigt hij het instituut van schoolreisjes naar het buitenland. Zo was men ook al naar Engeland geweest.
Overal waar men kwam werd men opgewacht en begeleid door leerlingen van nederlandse scholen, die ook als gids dienden.
Dat men zeer tevreden was over dat alles laat zich horen.
Maar hoe als de kinderen elkaar niet verstaan kunnen?
Dat instituut voor schoolreisjes naar het buitenland is heel goed.
Maar men zal de kinderen in staat moeten stellen met elkaar te kunnen babbelen. Hoe anders wil men de intellektuele toenadering, waaraan volgens de woordvoerders behoefte bestaat, verkrijgen? Geeft de kinderen allereerst een taal, waarin zij elkaar inderdaad als gids kunnen dienen. Dan zal de behoefte blijken om ook schriftelik de wederzijdse belangetjes uit te wisselen, zodat inderdaad de onkunde omtrent elkaar, die leidt tot verkeerd begrijpen en vijandschap onder de volken, van jongs af wordt bestreden.
Dat de kennismaking vlot ging, ligt daaraan, dat een deel altans van de belgiese leerlingen nederlands spreekt. Maar wat als ze andere landen bezoeken? De meeste kinderen leren geen vreemde talen, of hoogstens een enkele.
De heer Taats, direkteur van het schoolreizen-instituut, bevordere in de eerste plaats het leren van esperanto door de jeugd.
Hetgeen leiden zal tot kennismaking met andere volken en kennis omtrent andere landen, meer dan met een toch altijd beperkt aantal schoolreisjes in de naaste omgeving, hoe nuttig overigens, ooit bereikt kan worden. En het dient ook mede de schoolreisdeelnemers.

## VRAAG EN ANTWOORD.

In een oproerige krabbel beantwoordt A.B.K. een vragensteller, welke een vooroordeel meent te zien in het feit, dat ieder bij een ramp het eerst er naar kijkt of er ook landgenoten bij omgekomen zijn.
Ziehier iets waaraan ieder zich wel meermalen zal hebben schuldig gemaakt. En ook zal velen de onverschilligheid niet zijn ontgaan die betoond wordt bij de vreselike gebeurtenissen als daar plaats grepen, niet lang geleden nog, bij verschillende mijnkatastrofen. Zelfs het dicht bij de grens liggen kon ternauwernood meer dan vluchtige aandacht vragen.
Welk een mooie beweging dienen wij toch als we zien wat verborgen ligt in het ontledende en juiste antwoord, dat A.B.K. op de vraag geeft, waarvan we siteren:

> Maar ik geloof niet, dat het iets met enig vooroordeel te maken heeft. Het vloeit voort uit ons gebrek aan voorstellingsvermogen. Rampen van de grootste omvang, op verre afstand, die zich in een ons onbekende omgeving afspelen, bereiken ons verbeeldingsleven niet dan zeer ten dele. Een ramp in Groningen, waarbij tien mensen omkomen, zegt ons méér dan een natuurramp in China, die duizenden het leven kost. Het feit blijft klank voor ons. De afstand is te groot en de omgeving te onbekend.
> Eerst zodra zich aan een ramp enige konkrete voorstelling, zij het slechts de bekende klank van een naam, voor ons verbindt, dringt zij als een werkelikheid tot ons door. De ramp bij De Vink, waarbij het echtpaar Lobo of die bij Weesp, waarbij Toon Dijkgraaf omkwam, zijn nu nog méér werkelikheid voor ons dan het veel grotere spoorwegongeluk in Frankrijk, dat eerst een paar maanden is geleden....
> Het zoeken naar de namen van landgenoten bij een grote ramp is een poging om onze geest een houvast te geven, waardoor wij het gebeurde verwerken, dat is: verwerkeliken kunnen. Met bekrompen voorkeur voor bepaalde mensen heeft het niets gemeen.

Bezien wij esperantisten dit antwoord eens goed. Verre afstand en onbekende omgeving. Is die verre afstand voor velen onzer al niet tot kleiner proporties teruggebracht? En werd niet een onbekende omgeving voor ons een vertrouwbaar ekskursieterrein voor onze geest? Niet dank zij aardrijkskundeboekjes of radio, maar dank zij de betrekkingen die duizenden onzer onderhouden met buitenlanders, persoonlik of schriftelik tot in gebieden waar zij elkaar wellicht nooit zullen ontmoeten. Rampen in die omgevingen bereiken *ons* verbeeldingsleven meer dan zeer ten dele. De bekende klank van een naam, wij zoeken deze niet meer alleen onder de landgenoten.
De oudere esperantisten betreuren gevallenen in de oorlog, waarmede zij persoonlik één ideaal gemeen hadden, of in krijgsgevangenschap altans nog vrienden in de vreemde troffen.
Zo is het tans na de gebeurtenissen in Duitsland en Oostenrijk. Daar zijn het wel namen maar niet van landgenoten, die we zoeken en die onze geest een houvast geven.
Aan die bekrompenheid voelen wij ons ontgroeien. Zij, die esperanto kennen, zullen het volmondig beamen, dat hun blik ruimer werd, hun belangstelling voor over de grens groter, doordat zij vele kameraden en toestanden uit allerlei landen nu beter en persoonlik kennen.
Alleen zij, die de esperantobrief kunnen lezen, die een engelse mijnwerker aan zijn hollandse korrespondent schrijft en die we in dit nummer publiseren, zullen kunnen begrijpen, dat bij een mijnramp deze hollander daarvoor niet meer zo ongevoelig zal zijn als wanneer hij die mijnwerker niet kende.
Dit heeft, wij erkennen het gaarne, met bekrompen voorkeur voor bepaalde mensen iets te maken. Dit toegevende, zal men moeten ijveren voor esperanto in de arbeidersklasse, opdat men niet alleen meer zoeke naar namen van landgenoten en *dus* niet meer gevoelig zij voor gebeurlikheden in eigen land alleen. Op grond van zijn eigen woorden kan A.B.K. er niet op tegen hebben zich bij ons te scharen.

„LA JUNA ESPERANTISTO".
Leerboekje voor de jeugd (4 deeltjes met vertalingen) door P. Heilker. 1e deeltje (4e druk), 35 cent; 2e deeltje (3e druk), 45 cent; 3e deeltje (3e druk), 50 cent; 4e deeltje 60 cent; vertalingen 35 cent. Bestellingen uitsluitend bij den schrijver te Hoofddorp (postrekening 38247).

Onder leiding van
Degenkamp en Faulhaber

# ONS TAALBLAD

Adres:
Rietstraat 40, Utrecht

## DE RICHTINGS-N NA BIJWOORDEN.

Met het opschrift van dit artiekeltje bedoel ik geen bijwoorden als *ien, tien, supren, suben, malproksimen, antaŭen, posten* e. d. maar **bijwoorden, die van zelfstandige naamwoorden zijn afgeleid** als *hejmen* (van *hejmo*). Immers, men kan zeggen: *Iri preĝejon* en: *Iri preĝejen.*
Meermalen heeft men mij gevraagd, of hier een wezenlik verschil tussen bestaat. Een verschil, in een taalregel vastgelegd, heb ik nergens gevonden. Toch kan men, op enkele uitzonderingen na, in de praktijk een zeker verschil waarnemen, dat misschien niet altijd bewust gemaakt wordt. Daar dit verschil mij logies voorkomt, durf ik ook gerust aan te bevelen, welbewust in het ene geval een bijwoord, en in het andere een zelfstandig naamwoord met die *n* te gebruiken.
Het verschil is dan als volgt:
**De richtings-n na een zelfstandig naamwoord geeft te kennen, dat er een beweging plaats vindt naar een bepaalde plaats, en dat die plaats ook bereikt wordt.**
**De richtings-n na een bijwoord geeft aan, dat er een beweging plaats heeft in de richting van een zekere plaats, maar dat òf die plaats niet bereikt wordt, òf het bereiken van die plaats bijzaak is, waar in de zin verder geen aandacht aan geschonken wordt.**
Men onderscheide alsdan:
*Li kutimas ĉiudimanĉe iri preĝej*on. *Sidante antaŭ la fenestro, mi vidis la homojn preĝej*en *irantaj. La vaporŝipo veturis orient*on. *Veturante de Amsterdam al Berlin, oni iras orient*en. *La polusa ekspedicio forvojaĝis nord*on. *Suda vento blovas nord*en. *La kristana religio kredas, ke la animo de mortinto iras ĉiel*on. *Averte la pastro montris ĉiel*en. *La mortinto estis portata tomb*on. *La homa vivo estas vojo, tomb*en *kondukanta. Li falis kun la vizaĝo ter*en. *Multaj insektoj sin mem mortigas, flugetante la lamplum*on. *Lum*en*!* (Naar het licht!) *Dum mia vojaĝo mi renkontis multajn homojn vojaĝantajn eksterland*en. *Ni iros eskterland*on. *Somere multaj homoj veturas marbord*en. *Junuloj ŝatas ekskursi kampar*en.
Verder kan men verschil vinden in: *urb*on en *urb*en, *aer*on en *aer*en, *infer*on en *infer*en; natuurlik ook in *hejm*on en *hejm*en, ofschoon men in dit geval, louter uit gewoonte, bijna steeds *hejmen* zegt.
Men merke op, dat de betekenis van de bijwoordelike vorm in het nederlands meestal met *-waarts* wordt weergegeven *(huiswaarts).*

## FIGUURLIKE RICHTING.

Wat zou daar nu mee bedoeld worden: een figuurlike richting!
Het volgende:
Van een werkelike richting is sprake na een werkwoord, dat een beweging ergens heen aangeeft: *Iri en la ĉambron.* Een figuurlike richting bestaat hierin, dat zekere werkwoorden soms het komen van de ene **toestand** in de andere kunnen uitdrukken. Eigenlik is er dus helemaal geen richting, zelfs heeft er soms niet eens datgene plaats, wat we gewoonlik onder **beweging** verstaan, maar een **verandering** of **verwisseling** van **toestand. Ook in dat geval wordt de richtings-n toegepast.**
Zulk 'n figuurlike richting komt voor na werkwoorden als: *ŝanĝ(iĝ)i, aliigi, aliiĝi, romp(iĝ)i, fali, transform(iĝ)i, metamorfozi,* soms ook: *ruiniĝi, kadukiĝi, divid(iĝ)i.*

Een paar voorbeelden ter verduideliking:

*Ŝanĝi paperan monon en arĝenta*n. *Subite la serena vetero ŝanĝiĝis en vento*n *kaj pluvo*n. *Aliigu tiun malbelsonan frazon en bonstila*n. *Lia karaktero evidente aliiĝis en pli afabla*n. *En unu nokto la uragano transformis belan urbon en ruino*n. *Raŭpo metamorfozas en kokono*n, *kaj tiu poste en matura*n *insekto*n *(metamorfozo = transformiĝo =* gedaanteverwisseling). *La mezepoka kastelo kadukiĝis en ruino*n. *La vazo falis en pecoj*n. *La vazo rompiĝis en pecoj*n. *Rompi ion en pecoj*n. *La multaj heredintoj dividis la kapitalon en egale multaj*n *partoj*n.

## ONGEWONE MEERVOUDSVORMEN.

Nadat mijn uiteenzetting over enkelen meervoud, waarin ook het een en ander gezegd werd over een mogelik meervoud van *io, tio* en *kio* in O.T. reeds geplaatst was, vond ik in een nummer van „Het Volk" een artiekeltje („Bei uns...."), waarin deze karakteristieke zin voorkomt: „Maar niet geheel en al logies was het, dat zij al heel gauw aan het vergelijken sloegen van dit en dat in Holland en dezelfde dit's en dat's in Duitsland."
Ofschoon als regel noch in een nationale taal, noch in Esperanto zulk een voornaamwoord in het meervoud voorkomt, kunnen zich toch gevallen voordoen, waar een zin door zo'n meervoud een biezonder karakter krijgt; en ik zie ook geen enkele reden iets dergeliks in Esperanto te vermijden. Integendeel, door dit in Esperanto na te volgen, behouden we het interessante van de oorspronkelike zin, en omdat het geenszins met de logika in strijd is, zal ook ieder esperantist onmiddellik zo'n uitdrukking begrijpen.
Ik zou dus vertalen: *„Sed ne estis tute logike, ke ili jam tre baldaŭ komencis fari komparojn inter* **tio** *kaj* **tio ĉi** *en Nederlando kaj la samaj* **tioj** *kaj* **tioj ĉi** *en Germanio."*
Een opmerkelik meervoud, zelfs van een voegwoord gevormd, is:
Kom, geen maren. Besluit maar meteen! Gerust te vertalen door: *Nu, sedojn ne diru. Decidu do tuj!*

## VOOR ONZE GROEPAVONDEN.

Mia bona maljuna onklino Isabelo estas lerninta Esperanton, kaj kiel! Ŝi ne volis partopreni kurson. „Tio estas bona por junuloj," ŝi diras kaj ŝi pedante aldonas: „mi krom tio estas sufiĉe kapabla por lerni la lingvon per memstudado." Ŝi do aĉetis libron kaj per la helpo de vortareto ŝi kreis esperantan leteron al mi, kiun mi ĉi-sube kopias.
La rezultato estas terura: la letero estas plena de eraroj! Helpu min, serĉi la erarojn kaj klarigi samtempe, *kial* ili estas eraroj. Ni tiam povas lerni ion kaj samtempe amuzi nin per la eraroj de mia onklino.
Mi proponas, ke ĉiu skribu la rimarkojn kaj klarigojn sur papero, ĉu esperantlingve, ĉu holandlingve kaj metu tiun paperon en fermitan koverton. Dum nia plej proksima klubvespero ni malfermos la kovertojn, voĉlegos la rimarkojn kaj komparos kaj priparolas ilin. Sed mi nur avertas vin, ke, kvankam mia onklino estas stultulino, ŝi faras la erarojn tiel lerte, ke ili estas ne facile troveblaj. Jen la enhavo de la letero:

H. M.

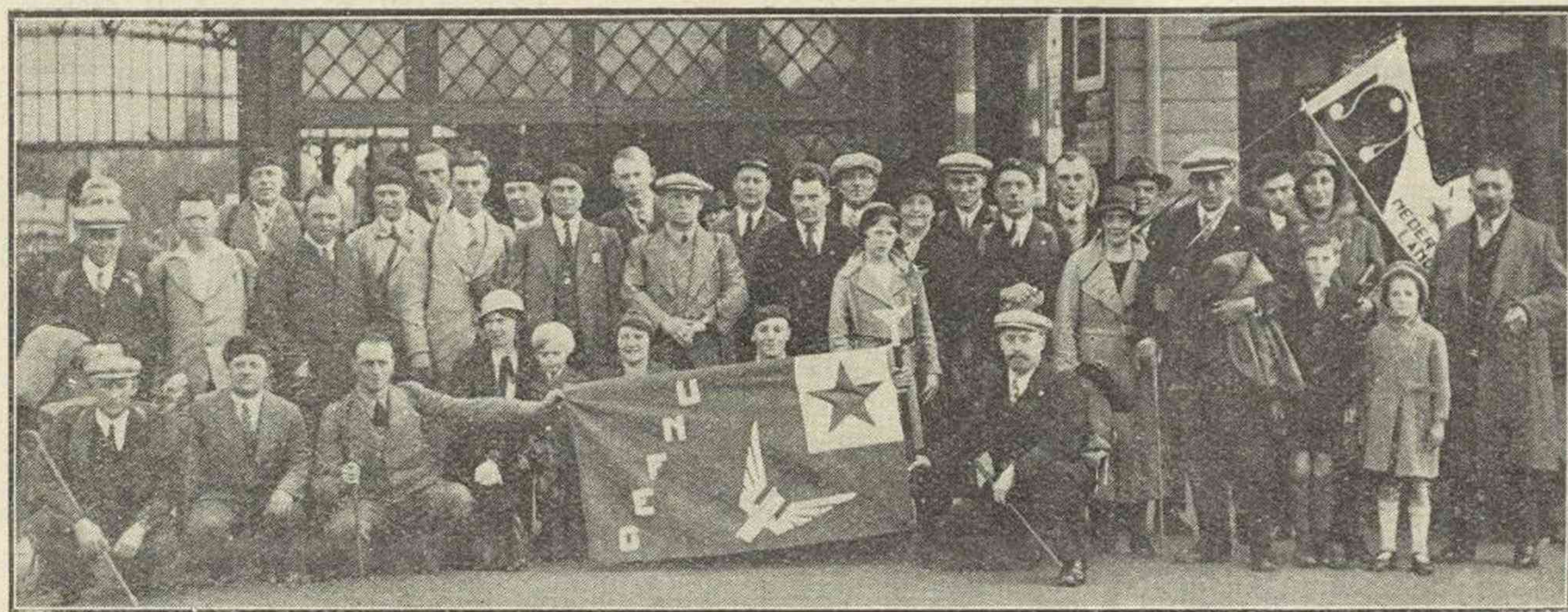
Kara kuzo,

Tie ĉi estas mia unua letero en esperanto. Li ne estas tre longe ĉar mi havas ne sufiĉe polvo por paroli. Poste mi skribas plimulte. Ĉiu vespero mi studas la lingvon kaj mi esperas tio mi fariĝas baldaŭ sperta esperantistinon kaj tiam vi ankaŭ ricevas longajn leterojn. Mi ĝojas min tre, ke mi havas trovinta tiun tempopason sed via onklo estas ne tiel kontente. Skribante tiu ĉi leteron li ĵus eniras kaj diras ke estis pli bona ke mi unue alkudris butenon al sia jako. Li estas de opinio ke virinoj nur konsistas por fari la domtenadon.
Nun, estas tiu ĉi letero de komencantino ne bone?
Skribas min ankaŭ respondon kaj aŭ mi faris eraroj.
Donas la salutojn al via virino kaj la infanoj de via onklino Isabelo.

(El la klubgazeto de sekcio A'dam III. De door H. M. ontvangen bemerkingen komen in 't volgend nummer).

## Spoorweg-esperantisten naar Zwitserland.

Het is geen gemakkelike taak een beknopt verslag te geven van alles wat we op onze reis door Zwitserland gezien en beleefd hebben. Overal waar wij aankwamen waren Esperantisten ter verwelkoming aanwezig. De gastvrijheid en offervaardigheid der Zwitsers zullen heel lang in ons geheugen blijven. Het reisplan was samengesteld door kdo W. Perrechon uit Bern en kdo E. Graf uit Herisan geleidde ons de eerste drie dagen. De manier waarop hij dit deed zullen de deelnemers niet gauw vergeten.
De Bazelse gekdoj hadden gezorgd voor ontbijt en 7.10 vertrokken we naar Schaffhausen. Onder leiding van de plaatsvervangend stationschef van Neuhausen bezochten we alle bezienswaardigheden. De gids sprak duits, kdo Graf vertaalde in Esperanto. Bij het afscheid nemen in Neuhausen zongen we de Internationale, welke door het zwitserse spoorwegpersoneel in de houding werd aangehoord. Door prachtige landstreken bereikten we Zürich. In het station was kdo E. Hung met vele anderen aanwezig en bracht ons naar het hotel. In Bellezonna verliet ons kdo Hung. Toen naar Locarno en na een prachtige rit naar het vakantiehuis van het zwitserse spoorwegsindikaat 900 meter boven de zee. De spoormannen kunnen trots zijn op zulk een bezit. Donderdag 17 Mei naar Luzern en Bern. In het station te Luzern nam kdo Perrechon, die ons in Bellezonna tegemoet gereisd was, de taak over van onze onvergetelike vriend Eduard Graf. Terwijl de trein wegstoomde zongen we „Donu la manon, vi frato" In Brune gingen we per boot naar Interlaken en vandaar naar Bern. Hier ontving ons een klubje Bernse Esperantisten dat ons naar „Het Volkshuis" geleidde. Na de maaltijd een gezellige avond, aangeboden door alle Esperantisten. Dr. Spielman sprak voor de Berna Esp. Asocio. Kdo Koppenol voor unfeg en kdo Muller voor IO en IFETT. Verschillenden onzer waren die nacht de gast van een der Esperantisten. Vrijdag bezoek verschillende bezienswaardigheden van Bern, zooals Berenkuil, stadhuis en daarna naar het spoorwegsindikaat. We werden toegesproken door de algemene sekretaris, kdo Bratsche in de duitse taal. Kdo Perrechon vertaalde. Kdo Muller sprak namens I O kaj IFETT. Allen kregen een enveloppe met 4 geïllustreerde boekjes in de hollandse taal. Zeer aardige attentie. Vandaar naar hotel Gurten, dat buiten Bern op een hoge berg ligt, te bereiken per kabelspoor. Het zwitserse sindikaat bood ons daar gratis konsumptie aan.
In Biel heeft ons kdo Berger met zijn vrienden enkele aangename uren bereid. Per kabelspoor naar het hoogste punt der stad vanwaar we een onvergetelik panorama aanschouwden. Vandaar naar het Volkshuis waar de Bielaj gekdoj ons volgens hun zeggen een eenvoudige maaltijd aanboden. Hier nam kdo Perrechon afscheid van ons. Gedurende de maaltijd spraken de plaatsvervangende burgemeester, de heer Schramli, Berger, Koppenol voor Unfeg en Muller voor I O en IFETT.
In Biel was eigenlik onze reis geeindigd maar de Bielse gekdoj hadden het zo beschikt dat we nog enkele uren in hun midden konden doorbrengen. In hun konversatielokaal heerste een ware proletariese geest. Veel hartelike woorden zijn wederzijds gesproken, waarna zij ons naar de trein brachten.
Aan de reis hebben ook deelgenomen 2 Zweden en 2 Tsjechen.
De algemene indruk is, dat we veel propaganda hebben gemaakt voor Esperanto, vooral onder het zwitserse spoorwegpersoneel en de drie niet-Esperantisten deelnemers zijn zeker propagandist geworden daar ze persoonlik gekonstateerd hebben hoe gemakkelik we konden spreken met Duits, Frans en Italiaans sprekende Zwitsers, Zweden en Slovaken.
Kdo Perrechon deelde mede, dat hij altijd bereid is, Esperantisten, die geen vrij vervoer in Zwitserland hebben, op de goedkoopst mogelike manier de mooie plekjes van zijn land te laten zien. M. Demmenie, sekr. Unfeg.




## Ter overdenking.

Bij de verschijning van ons jaarverslag, dat, de traditie getrouw, en ook omdat alle diskussies daarover op onze kongressen en in vele vergaderingen in het esperanto plaats vinden, deelden we mede ook een overzicht in het nederlands te zullen geven.
Daartoe bestaat gerede aanleiding, nu vele honderden onze rijen versterken. Zij dan weten dat ze in een groeiende en bloeiende beweging hun intrede deden, waarvan onze organisatie een beeld geeft.
In deze tijd van immer durende krisis, waarin kulturele organisaties geen grote bloei kunnen beleven, steekt de onze wel gunstig af, als we zien, dat telkenjare het aantal afdelingen en leden toenam.
Hoewel de Federatie reeds 23 jaar bestaat, dagtekent de groei en bloei van enkele jaren her.
De vooroorlogse verbreiding van esperanto heeft de nederlandse arbeiders vrijwel onberoerd gelaten, terwijl de oorlog zeker niet de mogelikheid liet tot organisatie van de propaganda.
Maar esperanto is een taal, en een taal die leeft, gaat niet ten onder. Esperanto was reeds geworden een *levende* taal, omdat ze *gebruikt* werd, gesproken en geschreven. En het esperantovolk was reeds te groot en te verbreid om te kunnen worden uitgeroeid.
En dus kon het gebeuren, dat de 75 leden, die onze Federatie nog telde in 1927 in 5 afdn, er in ruim 6 jaar 2900 geworden zijn en het aantal afdelingen bijna 90.
Hiermede werd onze Federatie niet alleen van de allerkleinste tot de grootste, maar telt ze alleen ongeveer evenveel leden als de beide neutrale en katolieke esperanto-organisaties in ons land samen, die nota bene zich het recht aanmatigen ons nog steeds buiten het esperanto eksamen komitee te houden, waartoe onze Federatie, in het belang der esperantobeweging voor enige jaren toegang verzocht.
Niet om onszelf te verhovaardigen stellen we de arrogantie te kijk van deze lieden aan de overzijde, die zo hoog opgeven van hun liefde voor de esperantozaak. Het zijn de simpele feiten die doen zien, dat het ons ernst is met de verbreiding van esperanto als kultuurgoed, tegenover welke onze daadkracht hun werken tot een dilettantisme wordt.
Evenwel heeft de voortdurende weigerachtigheid of onmacht van die kant tot ernstige samenwerking, waarin ook wij een woordje zouden meespreken, misschien dat goeie gevolg gehad, dat we meer op eigen kracht gingen vertrouwen en eigen terrein gingen bewerken.

Laat men daar praten en ruzieën, wij doen, en laten ons daardoor niet ophouden, doch vervolgen onze weg.
Bezien we onze jaarverslagen en tussentijdse rapporten, niet alleen van de Fed. zelf, maar ook van de distrikten en afdn, dan is het goed, met het oog op het bovenomschrevene, de vergelijking af en toe door te trekken en te vragen, wat deed men *daar*, waar men ons geringschattend te behandelen vermag?
Hoe prachtig werken niet de meeste onzer afdn en hoe goed funksioneren nu alreeds onze, hoewel nog jonge, distrikten en Federatieraad.
Hoeveel duizenden kursisten in honderden kursussen organiseerden we al niet. Alleen reeds in het afgelopen seizoen hielden onze afdn bijna 200 kursusen met 4250 kursisten.
Daaraan gingen, ook alleen in het afgelopen jaar, meer dan 50 tentoonstellingen vooraf en 12 propagandavergaderingen, benevens een papieren propaganda, waarvoor de Federatie 186.500 strooibiljetten uitgaf en nog vele duizenden door enige afdn en distrikten daarneven werden verspreid.
In dat opzicht deden anderen maar heel weinig.
Zetten we daarnaast de uitgave van ons orgaan, heel bescheiden in vier kleine bladzijden 6 jaar geleden in 250 eksemplaren, uitgegroeid tot een 14-daags blad met een oplaag van over de 4000.
Het kan de vergelijking glansrijk doorstaan, zoals het daarin verschijnende taalblad een gans ander karakter draagt.
Nu maandblad geworden, met nochtans evenveel inhoud of meer dan twee bladen der andere org., ontvangen al onze leden, tegen een lagere kontributie ook alweer dan bij de anderen het geval is, gratis een maandeliks internationaal esperantoblad.
Onze kongressen, geheel in het esperanto gehouden, worden door steeds meer honderden bezocht en toegankelik niet voor guldens, maar voor tien sent per dag, welk bedrag nog voor een of ander doeleinde wordt bestemd, zo als verleden jaar voor het blinden-esp.-woordenboek en nu ter ondersteuning van zwakke afdelingen of distrikten.
De jaarlikse wereldkongressen van SAT worden nu door een grote schare onzer leden bezocht. Wij waren in staat voor een paar jaar zelf zo'n kongres te organiseren, waarvoor de gemeente Amsterdam f 300.— toestond en een boottocht.
Het ledental van SAT wordt steeds groter en bdraagt nu 436.
Onze persdienst, eveneens nodig geworden door de geringe aktiviteit der andere esp. organisaites, laat het resultaat zien in vele bladen, vermeerderd door de aktieve hulp van vele leden. 18 persberichten met 135 mededelingen werden in 1933 verzonden, buiten de artiekelen en berichten onzer afdelingen en leden zelf.
Een eigen boekendienst met een omzet van 9000 gulden in een jaar, liet ons een behoorlike winst, nodig om onze Federatie, die *geheel op eigen krachten drijft zonder subsidies*, die aktiviteit te doen betonen, welke de kontributie ons niet kan veroorloven.
Maar meer dan alleen met de verkoop van boeken enz. belast onze Libro-Servo zich ook met de uitgave van boeken en brosjures.
Ons leerboek bereikte een oplaag van 7000 eksemplaren in 2 jaar en gaat nu weer ter perse in 5000 stuks tegen een prijs als geen ander. Andere uitgaven voor gevorderden verschenen in een kwantum van 8000 stuks, terwijl, afgezien van hetgeen te voren reeds werd gedaan in dat opzicht, 3 brosjures werden gedrukt in 13000 eks., 5000 lidmaatschapsboekjes, een propagandanummer van LE van 16 pag. in een oplaag van 55000, 5500 raambiljetten, benevens velerlei ander materiaal als papier, enveloppen, stempeltjes, prop.zegels enz. enz., alles met eigen karakter en goed verzorgd.
Maar bovendien bracht onze L. S. met ons orgaan als medewerker het goeie esperantoboek er bij de esperantisten in. Het aantal verkochte Zamenhofwerken is niet te tellen, zomede andere van goeie stijl en taal.
Een zo volledig mogelike, goed uitgevoerde katalogus werd in 5000 eks. gratis beschikbaar gesteld. We stelden SAT in staat, door onze garantie, tot de uitgave van enige werkjes, alsmede van het in zijn soort enige esp.-esp. woordenboek, het Plena Vortaro.
Wat presteren anderen daarnaast?
Zien we nog, dat het Fed.bestuur het kontakt bewaart en verstevigt, door gesiklostileerde mededelingen aan de afd.- en distriktsbesturen, genaamd „Interkontaktilo", waarvan 6 nummers verschenen in 1200 stuks, een sirkulaire in 1000 eks. „Wat is en wil de Federatie", nevens andere, dan zijn we nochtans niet volledig.
De Federatie bezit 5 reizende biblioteken en 5 kisten tentoonstellingsmateriaal, terwijl ze daarnaast afdn enz. van materiaal voorziet en inlichtingen verstrekt over het verkrijgen daarvan.
De korrespondentie, in- en uitgaand materiaal, alleen reeds in dit ons werk bedraagt over één jaar rond 1000 st. Hieruit is wel af te leiden dat alle in- en uitgaande post in ons Federatiebestuur vele duizenden stuks beloopt.
De finansieele omzet der Fed.kas en L. S. beloopt f 16.925.17.
En dat alles met niet-gehonoreerde krachten, noch in het Fed.bestuur, noch voor ons orgaan, geen enkele ontwerper en schrijver van leerboeken, brosjures, strooibiljetten, raambiljetten en zo meer ontvangt een sent vergoeding, alle korreksie vindt door ons zelf plaats, zomede de inkoop, verkoop en verzending der boeken enz., event. met hulp van ijverige „helpantoj", de kursussen worden geleid zonder enig profijt voor de leiders, eksaminators doen hun plicht, en meer dan dat, niet alleen zonder finansieel voordeel, maar ze zijn verplicht op de hoogte blijven, hetgeen zelfs uitgaven vergt.
Sluiten we dan dit overzicht met de oprichting van het Federatie Eksamen Komitee, zoals gezegd, gedwongen door de houding der andere esp. organisaties.
Zij, die er van nabij kennis mee gemaakt hebben, erkennen, dat het goed funksioneert en onder bekwame leiding staat van esperantisten die hun sporen in de esp. beweging verdiend hebben.
Allen zijn het oude rotten op esp. gebied en doorgewinterd in de taal. Hun uitgaven, door de Fed. verzorgd, zijn er het sprekend bewijs van.
Zij hebben zich verzekerd van de bijstand van uitstekende jonge krachten door onze beweging gekweekt, waardoor deze eksamens op hoog peil staan.
Dat wij reeds 3 eksamens in 1933 hebben kunnen beleggen, met 125 deelnemers, is niet gering te schatten als we zien, dat te voren de animo in arb.kringen voor eksamen doen niet groot was, en aan onze eksamens door anderen nagenoeg nog niet wordt deelgenomen.
Minder eervol gedragen zich evenwel verschillenden onzer leden, door onze eksamens voorbij te gaan en eksamen af te leggen bij hen, die ons opzettelik daaruit gehouden hebben, hetgeen in die kringen in ons nadeel wordt uitgelegd.
Laten ons vuur en onze ijver blijven in al onze gelederen. Ons ideaal zal worden bereikt. Door onze organisatie en wilskracht en ijver van afdn. en leden. Blijve het zo.
Met volle kracht.... vooruit.

**ESPERANTO IN DE VAKBEWEGING.**

Voor het kongres der Nederl. Ver. v. Spoor- en Tramwegpersoneel was ook een voorstel ingediend t/g van een esperantorubriek in het Weekblad.
De redaksie antwoordde, volgens het verslag in Het Volk, dat berichten van IvAO, AJC e. a. zo min worden geplaatst als van de esperantisten. Wanneer echter de voorstanders van esperanto artiekeltejs hebben, die het algemeen belang van de NV. dienen, dan zal de redaksie gaarne de plaatsing overwegen.

# DE GROENE-MAANDAKSIE.

*Alle hens aan dek.*

September is de maand bij uitstek geschikt om die propaganda te maken, welke leidt tot het slagen der winterkursussen.
Natuurlik is het goed, dat elke mogelikheid, om de aandacht op onze beweging te vestigen, wordt benut. Daartoe is zowel des zomers als 's winters volop gelegenheid.
Dat we de Septembermaand nu eens tot een *groene maand* proklameren, wil niet zeggen, dat we te voren niet op juiste wijze de propaganda zouden hebben behartigd. De bereikte resultaten doen wel het tegendeel zien. Het grote aantal afdelingen en alg. leden maakt het echter mogelik in veel meer plaatsen dan voorheen ons werk te tonen en onze aksie te ontplooien.
Doen we dat gelijktijdig en op overtuigende wijze, dan wordt veler aandacht op onze beweging saamgetrokken en komen daardoor in het middelpunt der belangstelling, hetgeen van goeie invloed is op leidende instanties en op de toeloop voor de kursussen.
Wil een algemene aksie dat resultaat hebben, dan moet de opzet goed zijn en moet op *aller* medewerking gerekend kunnen worden. Geen enkel bestuur mag zich dan daaraan onttrekken en geen enkel lid mag in de groene maand ontbreken op het appèl. Dan geldt het alle hens aan dek!
Dat dient men te begrijpen.
Hier moet ons organisatie-apparaat zijn diensten bewijzen en moet er een nauwe samenwerking bestaan tussen distrikts- en afdelingsbesturen.

HOE DENKEN WE ONS DEZE GROENE MAAND?

De in geheel Nederland en Vlaanderen gelijktijdige aksie vindt plaats van 1—30 September. Die leden der afdelingen, welke niet geregeld verschijnen op de vergaderingen en klubavonden, worden opgezocht teneinde hun medewerking te verkrijgen.
De afdelingen beleggen een spesiale werkersvergadering.
Er valt voor ieder wat te doen.
Er moeten sprekers komen, huisbezoekers, kolporteurs, verspreiders, tentoonstellingen moeten worden ingericht en het publiek ingelicht, besturen van plaatselike organisaties en andere instanties moeten worden opgezocht, artiekeltjes en mededelingen in de plaatselike pers moeten worden verzorgd, plakkers en schilders en misschien schrijvers voor adressen enz. zullen nodig zijn. En zij die hun esp. *insigne* niet altijd dragen, doen het in September *wel*.

*Openbare vergaderingen.* In alle plaatsen overwege men de mogelikheid een *openbare vergadering* te beleggen. Hiertoe besluit men spoedig en bepale een datum, opdat men vroegtijdig een spreker kan vragen.
Er zijn tegenwoordig vele bekende personen in de arbeidersbeweging die de noodzakelikheid van esperanto erkennen (men zie maar ons Mei-nummer van 't vorig jaar). De distrikten nodigen een hunner uit een spreekbeurt te vervullen tegen vergoeding van event. reis- en verblijfkosten.
Daarnaast (of in kleinere plaatsen alleen) trede een lid onzer Federatie als spreker op. Dat kan zijn een lid of bestuurder uit eigen of andere afdeling of distrikt.

*Sprekers.* Daarom dienen nu allen, die zich bekwaam voelen om het woord over en voor esperanto te voeren (in het nederlands) *zich onmiddellik* aan het Fed.-bestuur op te geven. Dan stellen wij vóór 't volgend nummer een sprekerslijstje samen.
De distrikten en afdelingen kunnen zich echter het best zelf tot een hun bekend spreker wenden. Echter is het Fed.-bestuur bereid, dat te doen, mits men het verzoek vergezeld doet gaan van alle nodige gegevens, o.a. datum, grootte der zaal, enz. Event. regelen de provinsiale distriktsbesturen dit voor hun distrikt. Het Fed.-bestuur zal zich reeds nu tot de hem bekende „vooraanstaanden" wenden met een algemeen verzoek om zich voor de groene maand als spreker beschikbaar te stellen.
Op deze vergaderingen is het misschien mogelik een kleine tentoonstelling te houden met eigen materiaal, korrespondentie enz. Zo mogelik zij er een kleine attraksie, als een prop. toneelstukje, echter niet te veel. De zaal worde versierd met onze vlaggen en doeken en groen.
Men zorge er voor, dat mededelingen over zo'n vergadering in de plaatselike pers komen.

*Spreken in andere vergaderingen.* Is het niet mogelik zelf een vergadering te beleggen, dan vraagt men aan de besturen der plaatselike verenigingen om gelegenheid, op een hunner vergaderingen een woordje te mogen spreken in verband met onze groene maand. Leden van deze verenigingen kunnen dat eveneens doen, event. bij de rondvraag.

*Tentoonstellingen.* Iedere afdeling richte een tentoonstelling in, hetzij met materiaal der Federatie, hetzij met eigen verzameling. Indien de distrikten zich met de afd.-besturen omtrent de datums verstaan, is het mogelik het materiaal spoedig naar nabije afdn. te verplaatsen.
De afdn. en leden helpen wederzijds met het afstaan of uitlenen van materiaal.
De provinsiale distrikten zorgen voor tentoonstellingen in plaatsen waar geen afdn. zijn. Daartoe wordt samenwerking gezocht met omliggende afdelingen en algemene leden ter plaatse.
In grote plaatsen is het wenselik *één grote* tentoonstelling te houden en eerst daarna in diverse wijken.
Deze grote tentoonstelling houde men in een drukke wijk, zo mogelik gedurende meerdere dagen.
Onder bekwame leiding kan dan gezorgd worden voor rondgangen voor spesiale groepen, die men daartoe uitnodigt. Bijv. voor de pers, voor verenigingsbesturen, onderwijzers, jeugdgroepen, werklozen (op de dag), enz.
Kleine tentoonstellingen kunnen ook worden gehouden in winkeletalages of met een stand op tentoonstellingen van andere verenigingen. Event. vinde op bepaalde uren een toespraak of openbare les plaats. Een openbare les kan ook plaats vinden op een vergadering.

*Huisbezoek.* Dit middel mag niet ongebruikt gelaten worden om kursisten te winnen. Het is al meer door afdn. toegepast en met sukses.
Men heeft dan gelegenheid om over onze beweging te spreken en treft dan dikwels ook weer jongeren tuis, die gewonnen kunnen worden voor een kursus.
En zeker kan men dan gemakkelik onze brosjures verkopen, mogelik een simpatiserend lid of abonnee op L.E. winnen.

*Kolportage* mag niet nagelaten worden in alle vergaderingen die in September plaats vinden. Zo nodig vrage men daartoe toestemming aan de leiding van de vergadering, liefst te voren.
Echter moet in de groene maand ook met de brosjures huis aan huis worden gewerkt.
De Federatie geeft een *herdruk* van de brosjure „Wat ieder van Esperanto weten moet" uit op groen papier gedrukt in, zo mogelik, 'n oplaag van 20.000 stuks. Dan is het mogelik deze te verkopen voor 2 à 3 sent. Misschien verschijnt nog een nieuwe brosjure. L.E. zal ook dienstbaar worden gemaakt aan de groene maand. (Zie Med. Bed.-Best.)

*Raambiljet.* Ons bekende raambiljet moet overal voor de ramen prijken, waar dat maar even mogelik is. Niet alleen bij de leden, maar ook bij anderen die daartoe gedurende een maand bereid zijn.
Tevens vrage men daarvoor een plaats in verenigingslokalen, vakverenigingsburo's waar veel mensen komen, stempellokalen, kantienes, winkels, enz., enz.

*Plakken.* Waar dat mogelik is gebruike men ons raambiljet als aanplakbiljet.

*Vlaggen en wimpels.* Gedurende de groene maand hangt ieder lid de groene esperantovlag uit! De Fed. laat een aantal vlaggen maken. Deze kunnen overigens steeds dienen bij andere gelegenheden, in optochten enz. en 't is meteen een goede gelegenheid voor de afdn om zich een of meer vlaggen aan te schaffen. (Zie Med. Fed.-Best.)

*Fietswimpels* worden eveneens gemaakt, zodat geen enkel lid, dat een fiets bezit, in de groene maand het zonder esperantowimpel behoeft te doen.
Esperanto komt er met vlag en wimpel.

*Fietstochten.* Ook dat middel, reeds meermalen toegepast door enkele afdn, moet worden te baat genomen.
In grote en kleine plaatsen houde men minstens één propaganda-fietstocht.
Een fiets heeft nu welhaast iedereen.

*Persdienst.* De Fed. persdienst stelt zich eveneens in op de algemene berichtgeving voor de groene maand.

*Radio.* Het Fed.-Best. zal pogen in de groene maand een wekeliks kwartiertje te krijgen.

*Strooibiljetten* worden wederom door de Fed. uitgegeven. Nu echter op groen papier. Indien eenzelfde strooibiljet wordt uitgegeven, met voor iedere afd. een eigen ruimte voor noodzakelike mededelingen als tijd en plaats van vergadering of tentoonstelling, adressen waartoe men zich kan wenden enz., dan kan zelfs de prijs nog iets lager dan verleden jaar.
Event. kan de uitgave van een klein formaat strooibiljetje worden overwogen (formaat als Marx-biljetje).

*Verspreiding.* Wil een strooibiljet enig nut afwerpen, dan moet dat *goed* verspreid worden. Niet maar in trappen of portalen neergooien. Waar geen brievenbus is, aanbellen, trap oplopen en persoonlik afgeven. Het kost wat meer tijd en werk, maar het heeft veel meer nut. Waar men de meeste kans denkt te hebben, zal een gesiklostileerde mededeling (event. het strooibiljet) *in envelop* goed werk doen.
Geen brief wordt verzonden zonder esperanto-reklame op de envelop.

*Samenwerking met anderen* kan zo nodig gezocht worden, hetzij met andere esp. verenigingen, hetzij met andere verenigingen, waarvoor men aanbiedt kursussen in te richten, enz.
In vele gevallen zal het niet moeilik zijn enige finansieele bijstand van enkele guldens te erlangen van vakverenigingen ter plaatse. Dit verzoeke men schriftelik, event. op voorstel van meerdere leden der betreffende organisatie. Men wende zich ook met een schrijven tot het Gemeentebestuur en -raad. Mocht het zelfs geen gevolg hebben, dan toch wordt de aandacht op esp. gevestigd, event. besproken.
In September sta alles in 't teken van esperanto.

En dus: alle hens op 't dek.

## NOVAJ ELDONAĴOJ.

**Dialogoj kaj komedietoj.** Por kursoj kaj grupaj kunvenoj. Dua kolekto. De Einar Dahl. Eldonis: Eldona Societo Esperanto en Stockholm. 31 paĝ. Prezo: sved kr. 0.50.
Sukceso de E. Dahl kun la unua kajero „Dialogoj en Esperanto" instigis lin daŭrigi la verkadon laŭ la moto: Studo per ludo. Lia nuna libreto „Dialogoj kaj komedietoj" prezentas por la distro de la grupanoj bonstilajn, sed laŭ la enhavo tre simplajn teatraĵetojn. La vorto „skeĉo" ne troviĝas en „Plena Vortaro".

## Ons Eksamen-komitee definitief.

Nu meer dan drie jaren verlopen zijn sinds wij ons tot medewerking in het Esperanto Eksamen Komitee bereid verklaarden, in welke tijd vele besprekingen plaats vonden en velerlei korrespondentie gevoerd werd, waarvan het resultaat steeds nihil was, en dientengevolge onze Fed., gehoor gevende aan de wens van achtereenvolgende kongressen, tot de voorlopige stichting van een eigen Eksamen Komitee overging, menen wij dat we de gedachte aan een „voorlopig" eksamenkomitee nu moeten laten varen.

Het eksamenkomitee, dat blijkbaar machtiger is dan de organisaties waarvan het een onderdeel is, LEEN (neutralen) en NK (katolieken) wist een siesteem te ontwerpen, *nadat voorafgaande overeenstemming was verkregen* met het bestuur van LEEN, dat de toelating van de Federatie op voor haar vernederende voorwaarden in de weg stond.

De Fed. had het wel goed, dat dit siesteem alleen voor haar was ontworpen, want tot op heden hebben de dames en heren het nog niet voor zich zelf ingevoerd. De zaak gaat nog op de oude voet voort.

De Fed. heeft zich steeds bereid verklaard haar krachten af te staan voor dit komitee op gelijke wijze als bij de andere organisaties gebeurt.

Toen de Fed. in 1931 haar medewerking aanbood, was ze wel zeer verwonderd, dat afwijzing volgde, aangezien we meenden, dat deze in het belang van een zo algemeen iets als de esp.eksamens met genoegen zelfs zou worden geaksepteerd.

Maar men moet daar niets van de arbeiders hebben.

Dat is het wat we terstond konden aanvoelen en hetgeen bewezen is door het feit, dat we verschillende ontwerpen voor samenwerking aksepteerden, laatstelik nog van een geheel nieuw samengesteld bestuur van LEEN en *toch niet* in het EK werden opgenomen.

Het bestuur van LEEN, in meerderheid gesteld op onze toetreding en in het algemeen voor samenwerking voor algemene doeleinden niet ongevoelig, is blijkbaar tegen dat oppermachtig kollege van eksamen komiteeleden (waarin nog wel leden zitten die lid zijn van de moderne vakbeweging en SDAP) niet opgewassen, welk kollege in zekere kringen blijkbaar invloed heeft, zodanig, dat men ook al onorganisatoriese middelen te baat neemt, door het zenden van sirkulaires aan afdelingen van LEEN, met het niet zeer faire doel, de op de jaarvergadering gekozen voorzitter van LEEN weg te werken, met als dreigement, afscheiding.

Waarom?

Dat lezen we in een dier sirkulaires.

„De simpatie van de heer Baas (de voorzitter van LEEN) voor de Federatie van Arbeiders Esperantisten heeft zich voldoende gedemonstreerd bij de poging om de eksamenkwestie op te lossen. Gevolg van die houding en die eeuwigdurende kibbelarijen is, dat reeds een afdeling zich van LEEN heeft afgescheiden, terwijl in enkele steden groepen bestaan van 25 à 30 personen, die niet met LEEN willen te doen hebben, zo lang de heer Baas voorzitter is. Het ledental in sommige seksies daalt sterk. De leden willen eenvoudig het blad niet meer ontvangen" enz. enz.

Het is ons hier niet te doen om op het afbrekend gewurm van die heren sirkulaireschrijvers de aandacht te vestigen, noch op al dat schoons (om niet het tegengestelde te zeggen) in te gaan. Wat we met deze uitlating vastleggen is de ondergrond der afwijzende houding. Men lust de arbeidersesperantisten eenvoudig niet en zelfs de poging van opeenvolgende LEEN-besturen (niet alleen dus de heer Baas, die zelfs enige tijd niet in het bestuur zat) tot aanvaarding van het geheel gezonde aanbod onzer organisatie, tot medewerking aan de esp. eksamens, wordt uitgelegd als de oorzaak van kibbelarijen en afscheiding. Waaruit we kunnen konkluderen, dat de tenuitvoerlegging van de bestuurs- en kongresbesluiten, om de Fed. in het EK op te nemen, het uiteenvallen van LEEN ten gevolge zou hebben.

Ziehier „de interna ideo" verkeerd in haat. Want het geldt een groeiende arbeidersbeweging. Die interna ideo wordt zo genoeglik gepropageerd, ook onder arbeiders, als deze maar willen slikken wat deze sam-ide-anoj beschikken. Daar passen we voor. Zonder zelf te willen beschikken willen we nochtans mede wikken. Wij wensen ons op generlei wijze van zaken van algemeen karakter te laten uitsluiten.

Het zij ons nu genoeg. In onze publikaties over deze kwestie in de loop der jaren, zijn we meer dan bescheiden geweest. Dat bewijst wel het feit, dat tussentijds door het LEEN-bestuur het beloop der besprekingen en onze korrespondentie terzake is gepubliseerd, waarbij onze houding volkomen juist werd geacht.

Na telkenjare herhaalde beloften, die het LEEN-bestuur niet heeft vervuld, laatstelik nog door een bestuur zonder de heer Baas, geven wij het op. We hebben in een laatste schrijven een vervulling dezer beloften gevraagd.

Onzerzijds wachten we nu op de tijd dat men vandaar ons komt vragen. We geven het op om in die kringen, LEEN, NK en de CNEV, nog iets te bereiken.

Maar van de juistheid van ons recht op deelname in de werkzaamheden van het bestaande EK doen wij geen afstand.

Dat wij het opgeven die juistheid te bepleiten, zij de anderen een reden te meer hun smadelike houding en gedrag te peilen in het licht hunner „interna ideo."

Ons Federatie Eksamen Komitee is hiermede in een voor haar ontwikkeling gunstiger stadium gekomen. Was het in afwachting van enig resultaat min of meer voorlopig, waardoor het zich nog niet geheel kon ontplooien, daar is het nu definitief geworden. Het komitee der waanwijze albedillers zij voor onze mensen nu taboe. Nu is alleen nog maar een samensmelting mogelik op verzoek der anderen, dat wij dan welwillend zullen overwegen.

Het Federatie Esp. Eks Kom., reeds goed funksionerend, zal niet meer het karakter hebben van tijdelikheid.

Wij verwachten de volle medewerking onzer leden om de werkzaamheid van óns Eksamen Komitee uit te breiden.

## Uit NE en NK.

In „Nederlanda Esperantisto", het orgaan van „La Estonto estas Nia" (LEEN) lezen we, dat het ledental begin 1933 van 1625 leden aan 't einde van dat jaar teruggelopen was tot 1512.

Erg bemoedigend is dat niet. Daarvan waren 239 lid van UEA.

59 kursussen (voor zo ver bekend) werden gehouden met 1300 kursisten.

Het aantal afdn. groeide van 41 tot 44.

„Nederlanda Katoliko", orgaan van de Nederl. R.K. Esperantistenbond, vermeldt dat de stand van het ledental was óp 1 Okt. l.l. 1118 en nu de 1400 overschreden is.

De begroting van deze organisatie bevat ook een post van maar eventjes f 400 (reeds ontvangen, schrijft men) als profijt uit de kas der Eksamenkommissie, waardoor de begroting sluitend kon gemaakt worden met inbegrip van dit bedrag op f 2700.—. Op de begroting van LEEN maakt dat bedrag een lager persentage uit, daar deze een totaal aanwijst van f 4950. Echter prijkt daar maar f 300.— als winst op de eksamens.

Dat kan ons overigens koud laten, maar in de ons voorgelegde ontwerpen werd voorgesteld de „winst" te verdelen naar rato van het aantal leden-deelnemers, waarbij eenzelfde portie dus werd genomen voor het aantal deelnemers niet-leden ener organisatie. Hoewel wij dit slechts een onderdeel van de bemoeienissen van een EK beschouwen en zelfs geen enkele winst wilden zien uitgekeerd, maar bestemd ten bate der eksamens of studie zelve. Hoe nu de verdeling is weet men daar zelf niet. Het EK beslist zelf!

Nu lezen we echter, dat van de 739 A. en B.-kandidaten in het vorig jaar er maar **115** lid van NK waren!

Aannemende, dat men zo eerlik is op zich zelf toe te passen wat men ons voorstelt, zou gezien de f 300 die LEEN begroot, terzelfdertijd dat NK zijn f 400 reeds in kas had, het aantal leden van LEEN, dat aan de eksamens deelnam, maar 80 hebben bedragen.

Zien we dat aan onze eksamens door 125 leden werd deelgenomen, en tellen we daarbij de leden der Fed. die ons EK voorbijgingen, dan zou het er voor de begroting van NK lelik uitzien, als wij eens wel in dat EK zaten.

## Een nieuwe uitgave van onze Federatie! „La Progresanto."

De schriftelike B-kursus in de vorm, zoals die werd voorgesteld in het Aprilnummer, kan wegens te geringe deelname niet doorgaan. Wij meenden te mogen rekenen op een 70 à 80 deelnemers, waardoor de kosten gedekt konden worden. Hoewel de prijs uiterst laag gesteld was, (elders betaalt men voor een dergelike kursus f 15.—) bleek hij voor velen toch nog een bezwaar.
Het Federatie-bestuur, overtuigd van de grote behoefte aan voortgezet onderricht, blijft echter niet bij de pakken neerzitten. Onze organisatie groeit gestadig in de breedte, maar wij moeten zorgen, dat zij ook groeit in de diepte! Daarom dient ook aan de voortgezette taalkundige ontwikkeling van onze leden de nodige aandacht te worden geschonken. In zijn laatste vergadering heeft het Federatie-bestuur derhalve de uitgave overwogen van een schriftelike leergang voor ieder, die zich in de taal vervolmaken wil.
Deze leergang zal bestaan uit 2 delen: een voor gevorderden en een voor meergevorderden; de eerste leidt op voor eksamen-A, de twede voor eksamen-B.
Echter zal de kursus niet alleen bestemd zijn voor hen, die van plan zijn eksamen te doen, maar ook voor hen, die zich zonder eksamen tot de vereiste hoogte willen bekwamen.
De tietel van de kursus zal zijn: **La Progresanto".** Het A-gedeelte zal bevatten: Nogmaals de grammatika door: Eenvoudige vertalingen. — Veelvuldig voorkomende fouten. — De moeilikheden van Esperanto zitten in.... het Nederlands! — Wat de A-kandidaat van geschiedenis en beweging behoort te weten, enz. enz.
Het B-gedeelte zal bevatten: Wat men bij 't vertalen moet weten. — Vertaaloefeningen. Studie van de literatuur. — Spreekwoorden, zegswijzen en nederlandismen. — Van zin tot opstel. — Over stijl. — Het diktee. — Geschiedenis en beweging. — Grammatika en onderwijs. — Nederlandse woorden met meer dan één betekenis. — Oefeningen ter korreksie, enz. enz.
**„La Progresanto"** zal ook een uitstekende leidraad zijn voor vervolgkursussen, vertaalklubjes en groepsavonden.
**„La Progresanto"** zal worden verzorgd door de kdoj Krijt, Degenkamp, De Bruin, Faulhaber, Kruit en anderen; zodat dit weer een uitgave wordt, die er zijn mag. .
**„La Progresanto"** verschijnt in 12 maandelikse lessen van 16 bladzijden.
**„La Progresanto"** kost voor leden onzer federatie slechts f 2.50! Niet-leden betalen f 3.50. Beide kategorieën genieten 10% korting op de in de kursus aanbevolen studieboeken.
Om deze uitgave te kunnen verwezenliken, hebben we **minstens 500 abonnees** nodig! Gezien de prijs en hetgeen voor die prijs gegeven wordt, geloven we, dat het niet moeilik zal vallen, dit aantal zelfs te overschrijden!
Natuurlik is het onder deze omstandigheden onmogelik om het onderwijs individueel te doen zijn en het door de leerlingen gemaakte werk te korrigeren. Dit bezwaar wordt grotendeels ondervangen, doordat de leerlingen hun werk kunnen inzenden en de voornaamste fouten in de volgende les worden besproken. Studeert men echter gezamenlik, onder ervaren leiding, dan vervalt dit bezwaar geheel. Het voordeel daaren tegen is, dat de prijs zeer laag gesteld kan worden, zodat vrijwel ieder aan deze kursus kan deelnemen. Voor wie ook f 2.50 te hoog is, is een abonnement met z'n tweeën de aangewezen oplossing.
Wij verklaren hier nadrukkelik, dat deze kursus na afloop **niet** in boekvorm zal verschijnen tegen lagere prijs. Evenmin zal hij als boek worden uitgegeven, als wij tans het vereiste aantal abonnees niet bereiken. De kursus wordt pas **kursus** door de medewerking der kursisten! Wie zich dus **nu** niet opgeeft, benadeelt zich zelf en de federatie! Onze medewerkers geven belangloos hun tijd en kracht. Zorgt **gij** nu, dat wij vóór 15 Julie a.s. 500 of meer abonnees hebben. Geeft U onverwijld op bij onze administratie: Postbus W. 6, Amsterdam O. Werft abonnees in de afdelingen!
N.B. **Nog geen geld zenden!**
Als we 1000 abonnees halen kan de abonnementsprijs f 2.— worden!

Het Fed.bestuur.

## Esperanto-eksamens.

van het Federatie Esperanto Eksamen Komitee op 13 Mei 1934 te Amsterdam.

*Eksamen A.*

Opgekomen 52 kandidaten. Geslaagd 35, n.l.:

J. v. d. Ree te **Alblasserdam;** J. Mannoury, F. van Hoorn, H. van Duivenbode, H. P. Schoonenberg, F. de Vries, B. Schuur, J. Kok, J. B. Hemink, H. G. Coenradi, J. van Assen, G. Broer, C. Kat, J. Schuur en F. Oudenhooven te **Amsterdam;** J. M. Tervooren te **Apeldoorn;** A. Sluis te **Beverwijk;** G. Slingerland te **Boskoop.** N. J. van Dijk te **Breukelen.** E. Drijfhout en G. Kiers te **Coevorden;** A. Beeking te **Ede;** C. P. van Rijn, J. Kany en G. Groot te **Den Haag;** H. Stiekel te **Haarlem;** J. Bregman te **Heer Hugowaard;** G. Bootsma te **Hilversum;** A. H. Lemaire te **Leiden;** J. F. W. Snel en A. G. Snel te **Rotterdam;** S. A. Mozes te **Tilburg;** R. Veenis-Bok te **Wormerveer;** E. J. Voogd en M. C. van Woensel te **IJmuiden.**

*Eksamen B.*

Opgekomen 4 kandidaten. Geslaagd 2, nl..:

M. Medema te **Buinen** en K. Stiekel te **Haarlem.**

**Budapesta Internacia Foiro.** De internationale jaarbeurs van Budapest in Hongarije, trouw aan het gebruik van Esperanto in dienst van de handel, heeft ook ditmaal driekleurige sluitzegels en kalendertjes uitgegeven.
Op aanvrage gratis bij: Budapesta Internacia Foiro, Alkotmany -u. 8, Budapest 5, Hongarije.

# La Karbminista vivo en Britio.

(Hieronder publiseren we een brief van een engelse mijnwerker aan een hollandse korrespondent. Hoewel in ons orgaan beter nederlandse artiekelen kunnen verschijnen event. vertaald uit het esp., nemen we deze nu in 't esperanto op).

Tiu, kiu ankoraŭ neniam vidis la internon de karbominejo tute neniel povas imagi al si eĉ nur proksimume la nehomindajn kondiĉojn sub kiuj la ministoj laboradas kaj vivas.
La karbo, rezultaĵo de ŝtoniĝintaj praarbaroj troviĝas je diversaj gradoj de profundeco sub la tero. Ĝi kuŝas en formo de vastaj tavoloj etendiĝantaj longece kaj larĝece po mejloj. La dikeco de la tavoloj determinas la altecon de la minejo kaj sekve la facilecon aŭ malfacilecon de la laboro. La tavoloj aŭ „strata" varias de du futoj ĝis pli ol ses futoj je dikeco. Kiam oni elminadas la karbon oni tranĉadas tagon post tago ĉiam plu internen de la karbotavolo, tiel ke la „karbovando" ĉiam pli malproksimiĝas for de la ŝakto. Pro tio la ministoj devas ĉiun tagon marŝi pli grandan distancon ĝis siaj laborlokoj.
La minejo en kiu mi laboras enhavas maldikan tavolon de karbo. Ĝi estas 0.70 metron dika.
Tial en la spaco kreita per elfosado oni havas plafonon nur 0.70 metron altan. En ĉi tiu malalta spaco oni devas plenumi dum la tuta deĵoro sian laboron, hakante, ŝovelante, levante kaj puŝante ĉiam sur la genuoj, kiuj ofte doloras ĝis neelportebleco.
Ofte, pro defalaĵo el la plafono la tero sub ni kovriĝas de ŝtonaro, kiu rabas al ni eĉ pli da spaco. Ja multajn fojojn mi estas devigata kuŝi sur la dorso svingante martelon, penante sekurigi la plafonon per subtenaj fostoj, aŭ alŝraŭbi malfiksiĝintan parton de maŝino.
Krom ĉio ĉi al ni mankas taŭga lumo. Oni ja enkondukis elektrajn lampojn, sed, ĉar ĉi tiuj ne estas detektipovaj ĉe danĝeraj gasoj, do inter aro da elektraj lampoj devas troviĝi proporcio da oleo-lampoj, kiuj pro sia variema flamo donas al la sperta ministo alarmon pri gas-minaco.
La ministon minacas ne sole la danĝero de eksplodoj, inundadoj, defaloj de tero, ktp, sed aukaŭ minacas lin kelkaj gravaj malsanoj. El tiuj ĉi la plej timinda estas la „nystagmus", okulmalsano rezultante pro netaŭga prilumado. Suferante ĉi tiun malsanon li devas elporti saltetadon de la palpebroj kaj pupiloj, dume, ĉio ĉirkaŭ li ŝajnas dancetadi.
Dum li havas ĉi malsanon li ne kapablas labori kaj devas ekzisti laŭeble per la mizera kompensaĵo malvole al li pagata. Per morala premado kaj subtilaj duonkaŝitaj minacetoj oni alpelas lin al la laboro, kiu jam estas por li turmento. Kaj se iu ministo iam suferinta la „nustagmon" senlaboriĝas, jam ne plu estas eble trovi laboron. Alia terura malsano estas la „Silicosis", silikomalsano kiu la pulmojn, precipe de tiuj kiuj laboras en tuneloj per pneŭmatikaj bormaŝinoj. Ĉi tiuj bormaŝinoj pleniĝas la aeron per pudro-simila rokpolvo, kiun nepre enspiradas la boristoj kaj iliaj helpantoj. La polvo enirinte la pulmojn solidiĝas kvazaŭ cemento iom post iom ŝtopante la pulmojn.
Tamen la respondeco pri kompensaĵo devigas akceliĝon de scienca kuraca kaj sanŝirma esplorado. La daŭra batalado pri mallonga deĵoro sukcesas en tio, ke la ministoj en unu deĵoro ne estas tiom longe elmetataj

## Doe geen eksamen en leid geen kursus

als ge niet eerst de daartoe benodigde kennis hebt opgedaan.

Onze Libro-Servo heeft een keur van goeie boeken, welke in de gratis verkrijgbare katalogus te vinden zijn.

Zeer aan te bevelen:

F. Faulhaber, **Tra la Labirinto** de la esperanto-gramatiko ................ f 2.50
**Vóór 't Eksamen-A,** Eksamentaken, oefeningen, raadgevingen enz. ...... - 0.25
G. P. de Bruin, **La Gvidilo** tra la esperanto-movado (geheel esp.) .... - 0.40
G. J. Degenkamp, **La konsilanto** pri la esperanta gramatiko ............... - 0.85
Afdn. hierop 10% korting.

Bestellingen van f 5.— en meer worden ook tegen betaling in maandelikse termijnen van f 1.— geleverd. Bestellingen van meer dan f 12.— moeten echter binnen een jaar betaald worden.

Libro Servo FLE, — Postbus O 50, Amsterdam (O.) — Postgiro 111278.

## PRI „TRA LA LABIRINTO."

Kiam antaŭ kelkaj monatoj enmaniĝis al mi la nova eldono federacia „Tra la labirinto", tuj min kaptis la ideo proponi al la Haga distriktestraro aranĝi kursgvidonto-kurson kaj uzi kiel instruilon la novan libron.
Ĉi tiu plano efektiviĝis kaj jen miaj ankoraŭ junaj spertoj.
Mi kaj ankaŭ miaj lernantoj tute ne bedaŭras ĉi tiun elekton, ĉar nun post kelktempa uzado esprimiĝas ambaŭflanke plena kontentiĝo pri ĝi. Estas bone rimarkeble, ke kdo Faulhaber, en tiu verko, donas tiajn ekzemplojn, kolektitajn dum longjara praktiko precipe antaŭ laboristaj kursoj. Ĉiu novbakita kursgvidanto bone scias pri kiom da malfacilaĵoj li komence devas kalkuli. „Tra la labirinto" estas por tiuj novbakitoj vera direktilo en la maro de l' gramatiko kaj krome ĝi certe bonege servas al la jam „malnovaj ratoj".
Cetere al tiuj, kiuj intencas iam plenumi la B-ekzamenon, mi forte povas rekomendi ĉi tiun libron kiel preparon al tiu ekzameno, ĉar ĝi efektive donas pli ol la nuran elementan scion pri la E.-gramatiko.
La Federacion mi gratulas pro ĉi tiu eldono. Ĉiu progresemulo kaj kursgvidonto nepre aĉetu tiun por vi altvaloran verkon!

Schwartz.

## Van onze Persdienst.

Uit de bij ons ingekomen bladen, tijdschriften en uitknipsels, over de maanden Jan., Febr. en Maart 1934 konden de hieronder volgende statistiese gegevens worden samengesteld:

Wij vonden een Esperantorubriek in:

De Fakkel, De Radiogids, Haarlems dagblad, Kennemer Courant, Laakkwartier, Neen, Anti-Oorlogs Liga, N. Apeld. Crt., Stadseditie Haarlem.

Propaganda-artiekelen in:

De Arbeider 1 x, De Blauwe Vaan 1 x, De Fabrieksarbeider 3 x, De Goede Tempelier 1 x, Eindhovensch Dagbl. 1 x, Het Volk 1 x, Kennemer Courant 3 x, Kennemer Editie, Beverwijk 3 x, Volksgazet, België 1 x, Vlissingsche Courant 1 x, Vooruit 4 x.

Berichten van onze persdienst in:

De Alblasserdammer 4 x, De Ambtenaar 1 x, De Blauwe Vaan 1 x, De Baarnsche Koerier 1 x, De Fakkel 1 x, De Goede Tempelier 1 x, Goudsche Volksblad 1 x, Het Contact 1 x, Volksgazet 1 x, Vianensche Courant 1 x, Volksblad 3 x, Vooruit 5 x.

Diverse afdelings- en persberichten:

A'dam Oost 3 x, Alkm. .Courant 1 x, Bilthovensche Koerier 1 x, De Ambtenaar 5 x, De Arbeider 1 x, De Blauwe Vaan 1 x, De Denker 1 x, De drie Meren 1 x, De Fabriersarbeider 1 x, De Jeugd 1 x, De Volksstem 1 x, De Zaaiers 1 x, Goudsche Volksblad 1 x, Haagsche Courant 4 x, Haarl. Dagbl. 1 x, Het Hoornse Hop 4 x, Het Volk 1 x, Ned. Trekkersbond 1 x, Onze Strijd 2 x, Scheveningsche Crt. 1 x, Stads Editie, Haarlem 1 x, Volksblad 1 x, Vooruit 4 x.

Een Esperantokursus in:

De Ambtenaar, Haagsche Crt., It Forban.

## Ekzameno-Impresoj.

Dimanĉo la 13an de Majo.
Antaŭ la pordo de „Bellevue" staras homoj. Kio okazos? La ekzameno komenciĝos kaj ili venis tien por provi siajn fortojn. Interne de la konstruaĵo sidas la potenculoj. Eniru, Eniru A. kaj B. hodiaŭ vi povas montri en kia grado vi estas kapabla. Ĉu oni sin sentas nerva? eble iomete. Kompreneble en la lasta tempo oni studis kiel eble plej bone, kaj nun en ĉi tiu momento ni montros, ĉu ni meritas la aprobon. Eniru, eniru, montru vian kapablecon, ne estu maltrankvile, eble vi sukcesos. Ĉu ni ne estas kiel infanoj, kvankam plenkreskaj? Longan tempon ni parolis en ni mem, bonege, bonege, kia parolanto mi iĝos. Hejme en lito, en la laborejo ni pensadis, ĉiam, ĉiam ni studadis, sed nun ni sidas antaŭ la potenculoj kiuj esploros nin. Ĉu vi estas preta? La demandado komenciĝos. Respondu, ĉu vi scias, kiam okazis, por kio vi eklernis esperanton, kia vorto estas tio, ktp, ktp.
Multaj eniris por sukcesi, sed malmulaj....?

Ekzamenito.

## Amsterdamaj SAT-anoj, atentu!

La **19an de Junio,** Mardvespere je la 8a okazos kunveno por la Adama SAT-anaro en la ejo **v. Beuningenstraat 66.**
Ni priparolos la vojaĝon al Valencio kaj la perantecon por Amsterdam.
Tiuj, kiuj havas proponojn aŭ punktojn por la tagordo, estas petataj ensendi ilin sufiĉe frue. Ĉies ĉeesto **nepre necesas.** Invitiloj ne estas ekspedataj.

Por la Adama SAT-anaro H. Bishoff.

al la diversaj danĝeroj kiel en antaŭa tempo.
Oni ankaŭ klopodas pri la enkonduko ĉiuloke de apudŝaktaj banejoj, kie la ministoj anstataŭ iri hejmen nigraj pro polvo, portante en la domon siajn polvozajn ĉifonojn, povu iri puraj, refreŝiĝintaj kaj dece vestitaj al siaj familioj. En pluraj lokoj oni jam establis banejojn per la imposto de unu penco sur ĉiun tunon da karbo tersupraĵen levitan.
Tiu ŝajne malgranda imposto jam starigis por ni ankaŭ bonegajn ripozhejmojn por resaniĝantoj, sed la minejposedantoj minacas fuŝi la bonan laboron dezirante malaltigi la imposton (de ili pagendan) ĝis duonpenco. (1 penco = 3 cendoj.)
En tute la ministo nek estas pli virtema nek malpli virtema ol homoj en aliaj sferoj de socio aŭ industrio. Li gajnas la vivrimedojn en la plej malfavoraj kondiĉoj. Estante la unua sekcio de la popolo fronti al la ŝturmado de la burĝaro ili estas ĝenerale miskomprenataj pro la malamika propagando, kiun oni disvastigas pri la ministoj dum industriaj bataloj. Ĉe la ministo la klas-konscio ofte kaŝiĝas sub mieno de apatio, sed kiam ajn oni atakas lin li estiĝas necedema probatalanto de laboristaj rajtoj. Lia familio volonte kaj konscie suferas kun li dum strikoj kaj bojkotoj, kaj liaj infanoj bruligas figurojn de tiranemaj ŝtatestroj, kaj en la lerneja ludejo volonte defendas la politikon de siaj patroj eĉ ĝis interbatiĝo.
Antaŭ la mondmilito la ministo ofte kontentiĝas per biero. La bierejoj estis enireblaj dum ĉiu horo de la tago kaj multegaj cedis al la tento viziti drinkejon antaŭ ol iri senpere domen kun la salajro.
Multaj aĉetis dum la semajno bieron per kredito, trovonte en la fino de l' semajno sian salajron grandparte ŝuldata al la drinkejestro. Mizero, maldiligento, kaj malafableco kontraŭ familianoj rezultiĝis pro la drinkado. Sed hodiaŭ oni penas konatiĝi kun la pli belaj kulturaj aferoj de la vivo. La juna ministo ŝatas la plenan aeron. Plaĉas al li la biciklado, tendloĝado, la naĝarto. Dumvintre oni vizitadas la kinon, teatron aŭ vesperan lernejon. La multnombraj pruntoj de libroj en la ĉi-urba biblioteko (St. Helens) dum jaro atestas pri la kreskanta legemo inter la junaj ministoj.
Sed grava pesto ankoraŭ malbenas la ministojn. Tio estas la vetado je ĉevaloj, kurhundoj, piedpilko kaj aliaj sportoj. Pro tio la sporttrupanoj estiĝas ĉiam malplie atletoj kaj transformiĝas en nurajn dungatojn de komercemaj sportkomitatoj.
Tamen oni tre amas ludi diversajn sportojn. Preskaŭ ĉiu kvartalo kaj vilaĝeto havas sian amatoran piedpilktrupon kaj la malpli junaj viroj trovas plezuron ludante rulpilkon sur la herboplacoj en la parkoj.
Dum ĉiu somero en la pasintaj 13 jaroj la minejoj en Britio funkcias malregule, ordinare po tri tagoj ĉiusemajne. De ekonomia vidpunkto tio estas malbona por la ministoj, sed ili, antaŭ ĉiu ajn alia povas ŝati la belajn somertagojn sub blua sennuba ĉielo, ĝuante la sanigajn sunradiojn. Ili solaj, kiuj estas devigataj forlasi la ridetantan patrinon-Naturon por malsupren veturi en la avidan terofaŭkon, efektive scias ŝati la plibonan flankon de deviga labormanko dum du-tri tagoj de la semajno.

William Henthorne, St. Helens, Anglio.

# Mededelingen van het Federatiebestuur

**Sekretariaat en Administratie: Postbus W. 6, Amsterdam (W.), Postgiro Amsterdam Nr. 144698. Libro-Servo: Postbus O. 50, Amsterdam (O.), Postgiro Amsterdam Nr. 111278.**

**Onze groei.**

*Bijna 2900 leden.*

*600 nieuwe leden ingeschreven.*
Uit bovenstaande mededeling blijkt, dat onze Federatie zich in een gezonde groei mag verheugen. Uit de kursussen zijn 600 nieuwe leden gekomen.

Einde 1933 toch hadden we 2321 leden en op 31 Mei 2889!
Het aantal afdn bedraagt nu 87.
Stellen we ons als naaste doel:
*3000 leden en 100 afdelingen.*

Het ledental is als volgt verdeeld: 2775 afdelingsleden; 77 algemene leden (in plaatsen waar geen afd. is); 18 simp. leden; 19 simp. organisaties; Abonnees op LE 233.

**Teatraĵoj.**

In het vorig nummer verzochten we toezending van tekst van toneelstukjes, welke dienstig kunnen zijn voor de esp.-propaganda. Vanzelfsprekend komen daarvoor ook en vooral toneelstukjes in aanmerking, welke in de nederlandse taal geschreven zijn.

**Wederom nieuwe afdelingen.**

Dat er in ons distrikt Noord-Holland gewerkt wordt, blijkt wel uit de groei van het aantal afdelingen in dat gebied.
Nu weer volgden de oprichting van de afdn Edam en Middenbeemster.

Welke afd. volgt?

**Voor de Groene Maand.**

*Bestel alles nu vooruit, zonder betaling.*

Van de *brosjure* „Wat ieder van Esperanto weten moet" van G. P. de Bruin, wordt een herdruk uitgegeven op groen papier (zonder omslag) die, naar mate van het aantal bestellingen, maar 2 á 3 sent zal behoeven te kosten. We zijn van plan er 20.000 te laten drukken.

Wellicht zal er nog een andere goedkope brosjure verschijnen.
L E in de vorm als we ons gedacht hadden zal niet kunnen verschijnen. Wel zulen we nu tienduizend meer kunnen laten drukken van ons gewone L E, mogelik op groen papier, dat dan ook een spesiaal karakter draagt. De verkoopsprijs wordt dan 1½ sent.

Echter moet dit dan geheel in de nederlandse taal verschijnen en kunnen er geen gewone afd.-mededelingen in komen. In de plaats daarvan een pagina met adressen der afdelingen.

**Vlaggen.**

Er worden een 100-tal vlaggen gemaakt van 1½ bij 1 M. (groene vlag met in de hoek een groene ster op rood veld).
De kostprijs hiervan is ongeveer f 2.50. Een enigszins lager prijs is slechts mogelik bij flinke bestellingen. Als niet alleen alle afdn. maar ook vele leden zich zo'n vlag aanschaffen hebben we aan een paar honderd niet genoeg.
*Wimpels* met esperantoster voor de fiets worden nu ook gemaakt. De prijs zal ongeveer 30 sent zijn.

**Raambiljetten.**

We bezitten nog 3500 raambiljetten welke nu in de groene maand alle dienst moeten doen. De prijs is 5 sent.
De nieuwe afdn. die het nog niet kennen, kunnen een eks. op aanvraag ontvangen.

**Strooibiljetten.**

Deze worden weer voor alle afdn. gezamenlik gedrukt, nu op groen papier. De tekst zal iets korter zijn, terwijl er meer ruimte blijft voor de afdn. of distrikten.
De prijs zal ongeveer f 2.— per 1000 zijn; als de oplaag groot genoeg is iets minder. Distrikten of afdn. die grotere kwantums nodig hebben kunnen nog belangrijke korting krijgen. Indien er voldoende vraag bestaat naar een klein stroobiljetje (als het Marx-flugfolio) met slechts enkele vetgedrukte woorden als tekst (zonder adressen enz. der afdn.) dan kan dat geleverd worden voor ongeveer f 1.— per duizend. Maar dan moeten we er 100.000 laten drukken.

**En nu BESTEL!**

Op grond van vooruitbestellingen kunnen we alles regelen.
Betalen komt allemaal na afloop onzer aksie.
Het is een propaganda die zich zelf betaalt. Brosjures worden verkocht, vele leden zullen zelf de 5 sent voor het raambiljet wel willen betalen en kunnen de vlag reeds opsparen.
We willen volgende maand weten:

hoeveel brosjures
hoeveel strooibiljetten
hoeveel raambiljetten
hoeveel vlaggen
hoeveel wimpels
iedere afdeling of distrikt nodig heeft.

**Leerboek.**

We geven wederom een herdruk uit van Nia Lernolibro.
De oplaag wordt nu *5000*.
De prijs wordt wéér verlaagd en gebracht op slechts *90 sent* (gekartonneerd f 1.05).
De afdn krijgen hierop 30% korting en betalen dus slechts f 0.63.

**Attentie.**

*Verschijning LE.*

Wegens vakansie van de red. verschijnt het volgend nummer over 5 weken, dus *14 Julie.*

Kopie bij de red. uiterlik 7 Julie.

(Ook voor dit nummer kwam weer kopie te laat).

## Distrikts Mededelingen

**DISTRIKT NOORD-HOLLAND.**

Sekr.: Assumburgstr. 18, Beverwijk.

**Aan allen voor allen.**

Reeds enige malen heb ik mondeling en schriftelik er op gewezen, dat het noodzakelik is, mij materiaal te zenden, opdat onze distriktstentoonstellingen daar gehouden kunnen worden, waar tot nu toe ons woord niet gehoord en ons werk niet gezien werd. Kom kameraden, laat ons niet in de steek, zendt ons hetgeen ge missen kunt en wij zorgen dat er wat van gemaakt wordt. Alles is goed, boeken, kranten, korrespondentie, te zenden aan

A. Monnikendam,
Rigelstraat 99, Hilversum.

**Boottocht Schoorldam.**

Deze boottocht, georganiseerd door het distrikt Noord-Holland, in samenwerking met het Distrikt Amsterdam, is een waar sukses geworden. Ongeveer **700** kameraden uit vele plaatsen namen hieraan deel. Na een zeer prettige tocht met een der grootste boten van de Alkmaar-Packet kwamen wij om ca 12 uur te Schoorldam aan. Aan boord bevonden zich een mandoline- en een accordeonorkest, die zich niet onbetuigd lieten. Te Schoorldam aangekomen, ging het in optocht met Esperantodoeken en -vlaggen naar Schoorl door een belangstellend publiek gadegeslagen. Te Schoorl werd een duinwandeling gemaakt. Daarna ging het naar de weide van Selhorst, waar met allerlei spelen de tijd omvloog. Om 5.15 uur waren allen weder op de boot. Het was een dag onder Esperantisten om niet te vergeten en zeer zeker van grote propagandistiese waarde. Sekr.

**DISTRIKT ZUID-HOLLAND.**

Sekr. v. Egmondestraat 39, Voorburg.

Ter opleiding van nieuwe kursusleiders zal ons distrikt een **weekeind** houden van **23 tot 24 Junie te Noordwijkerhout.** We zullen een serie lezingen geven en daarover van gedachten wisselen. Daar door de „groene maand" vele kursussen moeten verrijzen, is het nodig, dat ieder die zich geroepen voelt deze winter een kursus te gaan leiden onze bijeenkomst bezoekt. Het zal een van de leerzaamste weekeinden worden. De kosten voor het slapen, in een schuur, ochtend- en middageten zijn slechts f 1.—. Het terrein is gemakkelik met de trein en per fiets te bereiken, dus wat zal je nog weerhouden? Om het college lopen te vergemakkeliken hebben we de prov. gedeeld in een noordelike en zuidelike helft. De afdn. die in de termen vallen voor bovenstaande bijeenkomst, kregen reeds bericht. Voor de overige zal een zelfde program worden afgewerkt in het Zuiden, misschien bij Dordrecht. We wachten nu op jullie.

J. van Scheepen.

---

La adreso de H. Garten depost 1a de Junio estas Dr. De Visserstraat 123, Flat. Rotterdam-Noord.

**DISTRIKT AMSTERDAM.**
Sekr.: Pieter Nieuwlandstraat 4.

**Nachtwandeling.**

Onze jaarlikse nachtwandeling door Het Gooi vindt dit keer plaats **op 9 Junie a.s.** Fietsers verzamelen 8.45 uur presies bij de Hartveldse brug (eind Middenweg). In Laren wachten wij op de kameraden die per Gooise tram komen. Deze laatsten moeten des avonds 9.30 uur van het Weesperpoort-station vertrekken (vertrek Diemerbrug 9.49 uur). Aankomst te Laren 10.43 uur. Vanaf het tramstation te Laren wandelen wij dan gezamenlik naar de welbekende boerderij van Duurland, om van daaruit onze nachtwandeling te beginnen. Wij hebben prima gidsen uit de afd. Bussum. Zij, die reeds eerder een nachtwandeling met ons hebben gemaakt, weten hoe fijn zulk een tocht is. Wij rekenen dan ook op een zeer grote deelname. In het biezonder van hen die nog nooit een nachtwandeling hebben gemaakt.

**Zomerfeest Vara te Amersfoort op 1 Julie.**
Voor de Vara-leden en eventuele andere belangstellenden organiseren wij een fietstocht. Alleen zij, die goed kunnen fietsen, gelieven hieraan deel te nemen, daar de afstand (ca. 40 K.M.) nog al groot is. Wij vertrekken des morgens om 7 uur presies van de Hartveldsebrug (eind Middenweg). Het Federatiebestuur zal zich tot het Varabestuur wenden, of wij, evenals dit de vorige maal het geval was, op het terrein een grote esperantovlag mogen ontplooien, opdat dan alle esperantisten zich hierom kunnen verzamelen.
Wij vormen dan een behoorlike groep en zullen dus prachtig propaganda kunnen maken voor Esperanto. Ieder gelieve persoonlik voor een toegangskaart te zorgen. Wij rekenen er op, dat alle ArbeidersEsperantisten zich die dag op het terrein tot één grote groep zullen verzamelen.
(Vergeet men niet om met onze brosjures te kolporteren? Red. L E).

**Kursfina festo.**
Op Zondag 13 Mei vond ons „Kursfina festo" plaats in Handwerkers Vriendenkring. De zaal was geheel gevuld en het distrikt Amsterdam mag op een welgeslaagde feestavond terugzien. Onze nieuwe voorzitter, kdo C. Prins, hield een gloedvolle openingsrede. Het Vrijdenkerszangkoor onder leiding van Meijer Smeer verleende zijn medewerking. Kdo Krijt hield een toespraak, waarin hij het nut en het belang van Esperanto op zeer duidelike wijze naar voren bracht. Enige gekdoj, die zojuist de beginkursus hadden beëindigd, hielden korte toespraakjes in Esperanto, waaruit de aanwezigen zeer duidelik is gebleken, wat men na een half jaar vlijtige studie reeds met Esperanto bereiken kan.

# UIT DE AFDELINGEN

**AFD. ALKMAAR.**
Sekr. K. v. 't Veerstraat 100.

Onze kursus in esperanto is ten einde. Wij begonnen met 38 kursisten. 22 daarvan volgden de kursus geheel. Ongeveer 10 nieuwe leden gaven zich op. Een woord van hartelike dank aan onze tre bona instruisto J. J. Metz. Zonder zijn hulp (geheel belangloos) was er van onze kursus niet veel terecht gekomen. Als blijk van waardering schonk de afdeling enige boeken voor zijn biblioteek. Kdo Metz is bereid volgende herfst weer een kursus te leiden en tevens een vervolgkursus. Zij die daar iets voor voelen kunnen zich gedurende deze zomer opgeven aan de sekretaris. Onze afdeling begon met 9 leden, nu zijn wij weer gegroeid tot 16 leden.
Met ons kleine groepje konverseerden wij bij kameraden tuis; dat kan nu niet meer. De vrouwen van onze kameraden hartelik bedankt voor de genoten gastvrijheid gedurende deze winter en volgende winter hopen wij hen op de kursus weer te ontmoeten. Nu nog een slechte mededeling. Wij organiseerden deze winter een samenkomst met een buitenlands spreker, Birger Karlsson. Wij schaamden ons voor de zeer slechte opkomst. Zoo mag het een volgende keer niet gaan vrienden. Tot slot een woord van dank aan Piet Spaan uit West-Graftdijk voor zijn hulp deze winter aan onze afdeeling.
Ĝis la revido. Jac. Veen.

**AFD. A'DAM III.** „Tagiĝas en l'Oriento".
Sekr. Madurastraat 26[3], (Oost).

22 Mei 1934 hielden wij onze 6e jaarvergadering. Na begroeting van de nieuwe leden werden notulen en jaarverslagen van sekretaris en penningmeester gelezen en goedgekeurd. Daarna gingen wij over tot bestuursverkiezing en -uitbreiding, zoodat ons bestuur nu bestaat uit 7 leden en wel:
Kdo Liedermooij, prez.; F. de Vries, sekr.; T. J. van Dijk, kasisto; R. de Man, 2a prez.; R. G. J. de Jong, 2a sekr.; H. Mittendorf, 2a kas.-redaktoro; J. Ronner, asesoro.
Er werd besloten dat in de zomer het werk gewoon doorgaat, dus Dinsdags konversatie, Donderdags daŭriga kursus, Zondagsmorgens tot 1 Junie. Na nog enige besprekingen sloot de voorzitter om pl.m. 11 uur de vergadering.
Ik wil vanaf deze plaats onze leden opwekken niet alleen de konversatie-avonden te bezoeken doch ook de vergaderingen, want dat is ook nodig. Dus wij beloven elkaar voortaan geregeld te komen?
Prachtig! De sekr.

**AFD. A'DAM IV.**
Sekr.: 3e Oosterparkstraat 17[3] (O.).
Zondag 6 Mei, 's morgens 10 uur hielden we onze 2e jaarvergadering. Ofschoon we voor deze maal als proef de Zondag gekozen hadden, hopende op betere opkomst, werden we ook deze maal weer teleurgesteld. Opkomst slechts 11 leden. De leden schijnen nog niet te beseffen hoeveel werk de jaarrapporten van penningmeester en vooral van sekretaris eisen. Deze verdienden heus meer belangstelilng.
De voorzitter begroet de nieuwe leden en sprak de hoop uit dat ze regelmatig onze klubavonden zullen bezoeken.
Jaarrapport sekretaris en penningmeester goedgekeurd. Onze rekening sluit met een saldo van f 42.25. Tot leden der kontrolekommissie werden gekozen G. Kok, D. Kupery en Campagner. Verkiezing voorzitter. Na lange diskussies verwisselen v. Pul en Biesheuvel van funksie en J. Lok wordt herkozen.
In de rondvraag verzocht kdo Lok meer stiptheid en netter onderhoud der boeken uit de biblioteek. Aangewezen wordt W. Biesheuvel bij wie ieder slechts 's avonds een boek kan krijgen tegen 2 sent per week.
M. Demmenie, sekr.

**AFD. A'DAM V.** „Zamenhofa Grupo".
Sekr.: De Kempenaerstraat 58[1].
Op Zondag 6 Mei herdacht onze groep in een feestelike bijeenkomst haar 5-jarig bestaan. We ontvingen gelukwensen van de voorzitter onzer Federatie, het Amsterdamse Distrikt en A'damse afdn. I, VIII, X (vergezeld van een prachtige mand bloemen), XIII en XIV. Vrienden, in 't kort, onze hartelike dank voor deze blijken van simpatie. Bij beëindiging van ons feest bleek onze groep nog in het bezit van: een 2-pers. kano, een artistieke schemerlamp en een schilderij van een onbekende meester. Het bestuur zal deze voorwerpen aan leden onzer groep geven. Die hiervoor in aanmerking wil komen, vrage inlichtingen op de konversatieavond.
Liefhebbers van fietstochtjes maken we attent op onze **Zondagse ekskursies. Bijeenkomst: Postjesweg hoek Hoofdweg, 8 uur 's morgens.**

Voor onze deelnemers aan de zomerkursussen: Denkt er om, dat vóór 1 Julie het kursusgeld afbetaald moet zijn.
Aan allen! Leest goed de Statuten en het Reglement. Artiekel 8 b van het Reglement wordt te vaak vergeten.

**AFD. A'DAM IX.**
Sekr.: Barentszstraat 71[1].
Een woord niet alleen voor de klubleden, doch voor allen is wel dit: dat als allen iedere voorkomende gelegenheid benutten aan de verbreiding van Esperanto er dit jaar zeer zeker nog meer kursisten zullen zijn dan 't vorige jaar. Op verzoek van bestuur en feestkommissie van de speeltuinvereniging „Centraal", Droogbak, heeft onze groep vanaf 28 April tot 6 Mei gedurende de fancy fair in deze tuin een tentoonstelling gehouden van materiaal dat de klub reeds bezit, zomede op de tentoonstelling van het gemaakte kinderwerk op 13 Mei. Wederom konden wij de interesse konstateren voor Esperanto, des morgens bezocht een aantal genodigden van andere speeltuinen het klubgebouw. Reeds hebben wij opnieuw enige kursisten genoteerd.
Eveneens van de vereniging „Kindergenoegen" ontvingen wij, na bovengenoemde tentoonstellingen, een invitatie om ook op de door deze ver. te houden tentoonstelling met Esperanto-materiaal aanwezig te zijn van 26-28 Mei. Resultaat enige kursisten en.... L E zal het u allen wel berichten.
Voorwaarts makkers, elk een steentje bijgedragen aan de verbreiding van Esperanto.
Otsen.

**AFD. A'DAM XIII. „Liberiga Stelo".**
**Sekr. Hygiëaplein 14[2].**
Na een beknopte, maar doeltreffende toespraak, die kdo Faulhaber op onze groepsavond van 16 Mei l.l. „voor een uitverkocht huis" meer in het biezonder tot de bezoekers van onze winterkursus hield en waarin hij o.a. de kursusleidster, kdino Rademaker met het door haar in die kursus gepresteerde felisiteerde, lieten zich **11** kursisten **als lid** inschrijven, waardoor wij ongeveer de 50 leden hebben bereikt.
Kdino Rademaker ontving van de kursisten als blijk van waardering bloemen en enige boekwerken.
Wij hopen, zoals kdo De Geest het in zijn openings- en slotwoord van deze gezellige avond zeide, dat de nieuwe Esperantobabies zich in onze groep tot volwaardige Esperantisten en propagandisten onzer beweging zullen ontwikkelen en te dien einde steeds trouw de groepsavond zullen bezoeken. Dat de overige leden steeds komen, spreekt vanzelf.
Van de aanwezigheid van kdino Boxem op onze groepsavond van 23 Mei maakte kdo De Geest gebruik om haar hartelik dank te zeggen voor het leiden van de kursus voor diploma-A. Dat haar leiding in die kursus door de betreffende kursisten zelf ook op hoge prijs werd gesteld, bleek toen kdo Schoonenberg haar namens die kursisten bloemen en een boekwerk aanbood. L. P.

**AFD. A'DAM XIV.** „Al nia idealo".
Sekr.: Plejadenplein 36.
En nia sekcio ni havas propagandkomitaton, kiu kuraĝis aranĝi je la 27a de Majo propagandvesperon en la granda salono de la Sundomo. **450 ĉeestantoj** montris sian intereson je nia laboro! Gekamaradoj eluzu tion ĝustmaniere! En nia programo estis la filmo: „Westfront 1918". Poste paroladis kaj deklamis kdo Krijt kiel nur li povas fari tion. Kelkaj membroj enstudis la, por nia movado grandvaloran, teatraĵon „Per Esperanto al mondpaco". Pro tio ni havas nepageblan ŝuldon al kdo Vrees el Bussum. Al li ni dankas la sukceson per tiu teatraĵo. La tuta silento dum la prezentado sufiĉe bone montris, ke la publiko forte interesiĝis.

Estis sukcesplena vespero.

La sekretariino de la prop. komitato:
G. Overbeek-Veenstra, Zonneplein 21.

**AFD. BILTHOVEN.**

Sekr.: Frans Halslaan 117.

El du kursoj kun gelernantoj el de Bilt, Bilthoven kaj Den Dolder fondiĝis nova sekcio kun 22 membroj. Ni intencas ankaŭ dum la somero okazigi konversaciajn vesperojn. Gekamaradoj vizitu multnombre tiujn vesperojn. Nur el lernolibro vi ne povas lerni paroli la lingvon.

H. C. Alta-Schoor, sekr.-ino.

**AFD. DELFT.** Sekr.: 3e Nieuwsteeg 21.

De Delftse afdeling opende Zondag 6 Mei het seizoen met een gemeenschappelike wandeling door Delft. Begunstigd door prachtig weer werden de 150 deelnemers door de stad geleid.
Kdoj Bout en Bas Wels deklameerden en onze Haagse vrienden gaven enige zangnummers ten beste. Een kam. uit Polen sprak over de Esperanto-beweging in Polen en spoorde alle aanwezigen aan tot het prakties gebruik van de internationale taal.
De voorzitter sprak een woord van dank aan allen die medegewerkt hadden deze dag te doen slagen en wenste de deelnemers en aangename reis en een spoedig wederzien. Met genoegen kan de Delftse afdeling op deze genoegelike en welgeslaagde propagandadag terug zien.

P. J. Kleineveld, sekr.

**AFD. DORDRECHT.**

Sekr.: Jac. Marisstraat 57 r.

Op onze laatst gehouden jaarvergadering is tot de volgende bestuursverandering besloten. Voorzitster: M. Cordes, Gravenstr. 2; sekr.: P. G. van der Plank, Jac. Marisstraat 57 r.; penningm.: K. Vleesenbeek, Hoytemastraat 2; J. Roos en G. J. van der Plank-Hessels, kommissarissen.
Voor de boekendienst blijft aangewezen M. Cordes en in het distrikt vertegenwoordigt P. G. van der Plank de afdeling.
Er zullen enige ekskursies gemaakt worden, o.m. naar Breda en Gorkum. Verder is geprobeerd om, in overleg met de afd. Rotterdam, aan een weekeind deel te nemen.
Kameraden, zorg er voor dat hetgeen ge deze winter leerde niet verloren gaat, bezoek regelmatig de bijeenkomsten en neem deel aan onze uitstapjes. Spreek zoveel mogelik Esperanto en sukses zal niet uitblijven. P. G. van der Plank.

**AFD. ENSCHEDE.** Sekr. Penninkstr. 14.

Zaterdag 14 April hield onze afdeling een feestvergadering met het doel om Dr. Zamenhofs taal, Esperanto te verbreiden en de kas te versterken. Jammer dat alle leden niet aanwezig konden zijn. De muziek, die belangeloos gegeven werd door kdo. Sterk en zijn twee kollegaas werd zeer op prijs gesteld. Er werd gedeklameerd en voorgedragen. Ook werd een lied gezondgen door het dochtertje van kdo Ten Bruggekate, natuurlik in Esperanto. Een twaalftal nietleden woonden deze feestavond bij.
Het was een mooie propaganda-gelegenheid die dan ook benut is!
Zondag 6 Mei werden ongeveer 1000 Marxbiljetjes in een arbeidersbuurt van Hengelo verspreid. In het deel waar verspreid is wordt gekolporteerd met de brochure „Wat ieder van Esperanto weten moet". Laat de propaganda niet aan enkelingen over.
Woensdag 2 Mei konden wij een drietal kdoj begroeten, uit de laatst gehouden kursus. Dus onze afdeling heeft nu **20 leden.** Verder nog de mededeling dat er om de andere week vergadering en vervolgkursus is. **Dus Woensdag 13 Junie vergadering; Woensdag 20 Junie vervolgkursus enz.** Wees present!

**AFD. GOUDA.**

Sekr.: 4e Kade 121.

Konversacia-vespero okazas ĉiun mardan vesperon en salono de la Centrale Kopschool. P. Maarsen.

**AFD. DEN HAAG II.**

Door het aflopen van onze kursussen zijn we weer een flink stuk gegroeid. De vervolgkursus vindt plaats in „Nia Propra Domo", **'s Maandagsavonds,** evenals de kursus voor aanstaande onderwijzers, die op dezelfde dag plaats vindt.
Waarom bezoeken niet alle leden de konversatieavond van het distrikt? Wil je goed leren spreken dan is het nodig de Woensdag daaraan te besteden. Met een alleenspraak tuis kom je er niet!
Denk er aan dat de eerstvolgende **distriktswandeling op Zondag 17 Junie** plaats vindt. Samenkomen Wouwermanstraat hoek Vaillantlaan om 9 uur. Vandaar naar Overvoorde.
**13 Junie** wandeling door de Scheveningse bosjes. 7.30 bij 't Vredespaleis.
Onze afdeling slaat natuurlik een goed figuur? J. van Scheepen.

**AFD. HAARLEM II.** „Esperanta Aŭroro".
Sekr.: Leeuwerikstraat 60 (N.).
Ni aranĝis festvesperon pro la fino de la kurso. Ni kompilis programon, kiu eĝe plaĉis al la geĉeestintoj, laŭ la aplaŭdadoj post la diversaj prezentaĵoj.
La virinhoro kantis belajn himnojn sub la gvidado de kdino Oets, kiu akompanis per piano. Kdo Agosti i.a. parolis pri Dr. Zamenhof. Kdo Hoed pere de ĉifonoj pentris je ĉiu plaĉo SATan poŝtkarton.
Kdo Boslooper montris sin tre lertan ksilofoniston. Poste kdo Schoon parolis pri la utilo de grupuniĝo pli speciale por la komencantoj, kaj li kantis du himnojn, de li mem verkitaj, unu el ili kiel klubokanton.
Areto da gekdoj plezurigis la geaŭskultantojn per ridiga „Tribunalo".
Nia prezidanto kdo Suurmans parolis pri niaj estontaj intencoj, kaj ankaŭ ke li akiris bibliotekon.
Gekdoj, novaj aliĝintoj, iru pluen sur la vojo elektita, kaj ni esperas, ke ankaŭ vi plifortigos nian grupon, la federacion, kaj iĝos batalantoj de nia Esperanta movado.
Vivu nia bela lingvo! J. B. Goedejohan.

**AFD. HEERLEN.** „Ni venkos".
Sekr.: Vorstenstraat 60.
Twede Pinksterdag heeft onze afdeling een uitstapje georganiseerd naar Valkenburg.
Jammer is het, dat zo vele leden nooit een vergadering bijwonen of aan een uitstapje of wandeling deelnemen. Het aantal leden onzer afdeling is op het ogenblik 45, maar velen ziet men nooit. Vooral de nieuwe leden mogen bedenken, dat men slechts een goed Esperantist wordt door het gebruik van de taal. We hebben een uitnodiging ontvangen om een bezoek te brengen aan de Arbeiders-Esperantisten in het belgiese stadje Verviers. We hopen, dat een flink aantal kameraden meegaat — ook van de nieuwelingen.

**AFD. LEEUWARDEN.**
Sekr.: Verstolkstraat 10.
De afdeling Leeuwarden hield 11 Mei een huishoudelike vergadering in „Ons Gebouw". De voorzitter kon een drietal nieuwe leden welkom heten. Kdo Zegers, die door omstandigheden zich genoodzaakt zag te bedanken als sekretaris, werd door de voorzitter dank gebracht voor zijn akkurate en serieuze wijze van werken voor de afdeling. In zijn plaats werd als sekretaris gekozen B. Rijpstra. Het gedeelte na de pauze werd aan studie gewijd.
Vrijdag 25 Mei hielden we een studieavond in „Ons Gebouw". Na het gemeenschappelik zingen van sosialistiese esperantoliederen, hield de voorzitter een interessante lezing over zijn kongresreis naar Antwerpen en zijn bezoek aan Brussel. In de pauze werd, zoals gewoonlik, gelegenheid gegeven van de biblioteek gebruik te maken.
Aan kdino v. d. Veen werd wegens haar a.s. huwelik en vertrek naar elders door de voorzitter namens het bestuur dank gebracht voor hetgeen zij voor de afdeling heeft gedaan. Namens de eksamenkursus, welke zij in de afgelopen winter leidde, bood kdo Veltman haar het boek „Tra la Labirinto" aan. De eksamenkursus wordt thans verder geleid door kdo B. Rijpstra.

**AFD. ROTTERDAM II (ZUID).**

Sekr.: Oostvoornschestraat 11 b.

Zaterdagavond 12 Mei hield onze afdeling een zeer geslaagde propaganda-feestavond om daardoor haar kursuswerk 1933-1934 te beëindigen. De rede van kdo P. Krijt, die sprak over „La interna ideo de Esperanto" vond een gretig gehoor bij de ongeveer 250 bezoekers, terwijl ook werd voorgedragen het toneelspel „Per Esperanto al la mondpaco", hetwelk door de samenstelling der verschillende rollen ook zeer goed door jonge Esperantisten en zelfs door niet-Esperantisten kon worden begrepen, en vanwege spel en tendenz, zeer in de smaak van het publiek viel. Wij brengen ook nog vanaf deze plaats onze hartelike dank aan het vrouwen-zangkoor van afd. III, welk koor mede heeft bijgedragen aan het welslagen van het geheel.
Het resultaat was dat wij van onze kursus **55 nieuwe leden** inschreven.

A. v. Staveren, sekr.

**AFD. WESTZAAN.** „Zamenhof".

Sekr.: Weiver G 41.

Pro la bona helpo de la sekcio Zaandamo, ni en nia vilaĝo sukcesis fondi sekcion de la Fed. kun 15 membroj. Ni esperas ke ni povas plenumi la deziron de la Zaandama sekcio, rilate la kreskon kaj prosperon de nia Esperanto-movado en nia vilaĝo. Ni jam pasintan Vendredon la 1an de Junio okazigis nian unuan kunvenon, dum kiu ni pritraktis diversajn sekciajn aferoj, kaj dum kiu je nia ĝojo parolis por nia grupo, nia gvidinto, pri siaj spertoj en la esperanta movado. Fakto estas ke ni lin bone komprenis, kaj ke ni ŝatas aranĝi pli multe de ĉi-tiaj vesperoj.
Tial ni informas al niaj anoj ke la venonta **kunveno** okazos la **22an de Junio,** Vendredon, ĉe kdino Brink-Blomberg, Weiver G 41 Ĉiuj ĉe estu.
La estraro konsistas el: kdo Geuzenbroek, prez.; kdino Brink-Blomberg, sekr.; kdino T. May, kas.
La membroj kiuj ne jam korespondas povas trovi adresojn en la SAT-gazeto Sennaciulo, kiun gazeton ili baldaŭ ricevos. Ankaŭ la sekretariino havas kelkajn adresojn.
Ne forgesu kunporti Petro-libron kaj la gazeton por la kunveno. Do ĝis la 22a de Junio. La estraro.

**Westzaan.** Ledenvergadering Vrijdagavond 22 Junie 8 uur ten huize van de sekretaresse, Weiver G 41.

**AFD. WORMERVEER.** „Kunigita per Esp."
Sekr.: Zandweg 119, Wormer.

Post kelksemajna interrompo ni ree kunvenis je la 28a de majo. Ni ĉefe priparolis la aranĝon de nia Jarkunveno, kiu okazos la 18an de junio. Ni invitos kdon Faulhaber fari paroladon por ni. Kdino Klara Teeling karesos niajn orelojn per violonludo kaj „Jakobo" kompreneble ĉeestos por deklami kaj la prizorgo de la loterio. Kiu posedas ion taŭgan por ĉi loterio, tiu deponu ĝin ĉe la prezidantino. Ni ne kunvenos ĉe gekdoj Bruyn. Ni klopodos lui la salonon de v. d. Meulen.
Kdoj, la estraro kalkulas je ĉies ĉeesto! Kunportu viajn lernantojn, ili estas bonvenaj.

Klaas Stam, sekr.

**AFD. ZAANDAM.** „Antaŭen".
Sekr.: Ringweg 27.

Dank' al la helpo de kdino Derlagen, kiu instruis dum la pasinta vintro en Oostzaan, ni starigis sekcion tie kun 16 anoj.
Ni deziras al nia nova sekcio bonan baldaŭan kreskadon.
La sekretario de sekcio Oostzaan estas kdo J. Schuitenmaker, Kerkstraat 144.